

MAGYARI HÍR

HUNGARIA
Extern
T. Dunaposta
BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelősszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLO NYOMDA R-T.**
Törvénytörési bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Üdvözlő táviratváltás XII. Pius pápa és az olasz király között

a lateráni egyezmény évfordulója alkalmából. Nagyszabású fogadás a vatikáni olasz nagykövetségen

Rómából jelentik: A lateráni szerződés aláírásának tizenegyedik évfordulója alkalmából XII. Pius pápa és III. Viktor Emánuel olasz király és császár üdvözlő táviratot váltottak egymással. Az évfordulón különben a vatikáni olasz nagykövetség diestermében fogadó est volt, melyen résztvet-

tek a római katolikus egyház bíborosai, köztük Maglione bíboros államtitkár, több miniszter és államtitkár, a fasiszta párt vezető tagjai, udvari méltóságok és az elhunyt, valamint a jelenlegi Szentatya hozzátartozói.

Nagy érdeklődés előzi meg Roosevelttel bizalmasának európai körútját

Az angol lapok tartózkodóak és hangoztatják, hogy a szövetségesek szilárdan ragaszkodnak háborus céljaikhoz. — Franciaországban is hangsúlyozzák Welles utazásának tájékoztató jellegét

Londonból jelentik: A vasárnapi angol lapok tartózkodó hangon irtak Welles amerikai államtitkár európai utazásáról. Hangoztatják a lapok, hogy Amerika valamennyi ajánlatát a legnagyobb figyelemmel tanulmányozzák Angliában, de utalnak arra, hogy a szövetségesek szilárdan ragaszkodnak háborus céljaikhoz. A Sunday Express szerint Welles európai utazásának a következő céljai vannak: 1. Hogy tájékozdjék Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország, valamint a jelentősebb semleges államok hangulatáról. 2. Hogy a béketerv útján mérlegelje a közbelépés esélyeit. 3. Hogy meggyőződést szerezzen esetleges diplomáciai lépések sikeréről, melyeket az amerikai kormány akkor indítana meg a tartós béke érdekében, amikor a háboru már befejeződött. Rámutat a lap arra, hogy tudomásuk szerint Welles

nem tervezett kész béketervet elő, őt csak arra kérték fel hogy Rooseveltnel beszámoljon kéthónapos európai útjának tapasztalatairól.

Hollandiába is ellátogat Welles (?)

Amszterdamból jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint jólétesült holland körök úgy tudják, hogy Welles európai utazása során a holland kormányt is meglátogatja.

Párizsból jelentik: Welles európai utazásának híre Párizsban rokonszenves fogadtatásra talált. Mindamelllett francia részről már is nyomtatékosan óvást emelnek Roosevelttel kezdeményezésének téves értelmezése ellen. Utalnak arra, hogy Welles kizárólag tájékoztató céljából utazik és közvetítési kísérletről nincs szó. Párizsban nem hiszik, hogy a washingtoni kormány, mely a szövetségesek háborus célkitűzéseivel rokonszenvez, be akarna avatkozni az európai események menetébe.

Semleges liga alakulásával számolnak Belgiumban

Brüsszélből jelentik: Ismeretes, hogy Hull, amerikai külügyminiszter bejelentette, miszerint bizonyos semleges államokkal tárgyalásokba kezd a háboru utáni világgazdasági rendszerről. Hivatalos belga körökben ez a bejelentés kedvező fogadtatásra talált. Egyik belga lap azt írja, hogy Welles tárgyalásai bizonyos körülmények között a semlegesek értekezletéhez vezetnek. Egy másik belga lap már azzal a lehetőséggel számol, hogy egy ilyen értekezlet egy semleges liga létrehozását vonhatja maga után, sőt a békés nemzetek igazi arcvonalt is kialakíthatja. Ez az arcvonalt abban a helyzetben volna, hogy nyomást gyakorolhatna a hadviselőkre az ellenségeskedés megszüntetése érdekében. A lap szerint azonban sok türelemre van szükség a cél eléréséhez.

Amszterdamból jelentik: A nyugati szövetsé-

gesek hírszerint rövidesen ünnepélyes nyilatkozatot tesznek a lengyel jövőre nézve. A nyilatkozat azoknak a megbeszéléseknek az eredménye lesz, amelyeket Zalesky lengyel külügyminiszter folytatott az utóbbi napokban az angol kormány tagjaival. A szövetségesek ebben a nyilatkozatban le fogják szögezni a lengyel nemzet szabad és független létéhez való jogának helyreállítását, mint a szövetségesek egyik háborus célját.

Változások a holland hadseregben.

Amszterdamból jelentik: Karstons vezérőrnagyot, a holland vezérkar eddigi főnökét a tüzérség főfelügyelőjévé nevezték ki. Az új vezérkari főnök Woorst báró lesz, aki csak röviddel ezelőtt, a holland vderő főparancsnokságánál bekövetkezett változások során helyezték át a vezérkarhoz.

A 2600 éves Japán

Tokiói táviratok szerint egész Japán most vasárnap különleges fényvel ünnepelte meg állami életének 2600 éves fordulóját. A földkerekség legrégebbi állama így Japán, melynek állami életfolytonossága a Krisztus előtti 660-ik év óta megszakítatlan. Kína ugyan a Krisztus előtti 2200-ik évig tudja visszavinni a maga állami életkezdetét, viszont azonban az 1912-ik évben megszűnt az államegység benne, s azóta se tudja összeszedni magát. Ekként kiesik abból a számbavevésből, hogy még Japánnál is régebbi államnak tekinthessük.

Japán legősibb történetét a mondák köde veszi körül. De a népek életkezdetének mindenütt ez a kód a talaja. Csak hogy a japán ködben van valami olyan erő is, mely 2600 éven keresztül gerince tudott lenni a japán nép életfelfogásának, s állami rendjének. Az ősök tiszteletének az ereje ez, mely vallásukat is át tudta hatni, illetve vallásukban is ezt az ősök iránti hitet tette alkotó lényeggé. Vallásuk szerint uralkodójuk a napisten leszármazottja, kinnek ez az egyenes leszármazása törellenül megmaradt az állami lét 26 évszázadán keresztül. A napisten regéje az emberi képzelődés gyarlóságán keresztül is a mindenható Isten teremő erejének a keresése, s ősi bizalom e teremő erő iránt. De hűséget tudott kiformalni a népben, hogy sohase nyuljon államszervező ősenek a tiszteletéhez szétziláló, széthúzó érzésekkel, indulatokkal és cselekvésekkel.

Az uralkodóház ősisége is benne van a japán állam mostani 2600 éves évfordulója ünneplésében. A sok-sok eltelt század során ugyan támadtak Japánban belső hatalmak, nemesi rétegződések, katonai főnökségek, tartományi túlnövések, melyek az uralkodó gyakorlati hatalmát mintegy félreállították a haladás útjából. Azonban sohasem szüntették meg és sohasem szakították el az uralkodó iránti tisztelet folytonosságát, s ez az uralkodó fényes magaslatban mindig ott állott az ország fölött, mikor helyette a nemes „daimiók” (tartományi főnökök), vagy a „shogun”-ok (fővezérek) gyakorolták is az igazi kormányzást.

Ez a nagy konzervativizmus a shogunok 1192-től 1868-ig tartó uralma alatt is folyton megőrizte az igazi uralkodó iránti néphitét. Japán is átment sok mindenféle belső átalakuláson, önkényuralmi, feudális, arisztokrata és katonai vetélkedéseken, de ezekben mindig érelődött a japán társadalom öntudata, gazdasági és szellemi összefüggéseinek felismerése, s ezekhez képest a munkában való mind tökéletesebb összetartása és a lelki okulásokra való mind több készsége. Hosszú századokig Japán elzárkózva is élt a többi világtól, a kereszténység behatolását is ellenséges érzülettel kiűzte magából. Keserves önvívódások századai voltak ezek, melyek nem is maradhattak káros visszahatások nélkül. De az ősi konzerváló erő mégis megtalálta az elfogultságok feloldásának a módját is. Mikor pedig kívülről olyan támadások következtek Japánra, melyek őt zsákmánnyá akarták tenni, a japán ősiség megtalálta a felülkerülő, a modernizáló lendületet, mely végtére is kivédte őt a zsákmányoló indulatok elől.

Érdekes, hogy Japánnak ez a modernizálódása egybeesik azzal az időszakkal, mikor az ősi uralkodóház ismét átvette a gyakorlati hatalomkezelést. Az első császári és leszármazói iránti tisztelet megtartotta az utód körül is az

a fényes nimbust, melyet aztán vezető erkölcsi erőnek lehetett alkalmazni a XIX. században. Az elzárkózás századai alatt felgyült belső erők és készségek hihetetlen gyors felfogó képességgé váltak a modern idők beáramlásaival szemben. És a felgyült képességek között a japán állam igazi uralkodója a maga százados átöröklésű, töretlen tekintélyével tudta a maga népet az óriási változásokba beleállítani. A japán nép mindenüvé elküldte fiait, s mindenütt tanult és mindenütt villámgyorsan tudta megfelfedezni a technikai és egyéb fejlődések titkát. Aztán összehasonlította ezt a modern tudást a maga ősi tudásával, s így állottak elő egész ugrászerűen Japán legújabbkori eredményei.

Az egész világ csodálkozva számol be magának arról, hogy Japán az 1868-as évek óta egy nemzedék alatt olyan nagyhatalommá tudott lenni, mely az európai és amerikai nagyhatalmak minden fejlődésével sikeresen tud versenyezni. Ha végig gondoljuk, hogy Japánban 2600 év óta bizonyos ősi erkölcsi erők folyton dolgoztak, akkor mindjárt nem csodálkozunk azon, hogy ez az ősi eredetű önképzés olyan gyorsan tudott halni, mikor a világ egyéb részei fejlődésével érintkezésbe kerültek. Az lett volna a csoda, ha nem állott volna elő a japán őserő és a modern világfejlődés közötti találkozásból így gyorsan a tüneményes eredmény.

A modernizálódott Japán most a távolkeleti sárga faj új gazdasági és társadalmi rendjének a kialakítását vette munkába. Kína összedőlése és szétzilálódása óta ez is egyik nagy feladata lett az emberiségnek. Japán a saját rokonságja érdekében vállalta ezt a feladatot, s mikor most államéletének 2600 éves fordulóját ünnepli, egyúttal minden ideje is megfeszítetten dolgozik, hogy ezt a feladatot teljesítse. Lehetnek tulszok, hatalmi modernitások, technikai és gazdasági túlerőltetések, társadalmi rétegharcok e feladat körüli vívódásban, de ezek mégis nem lényeges elemei a japán vállalkozásnak. A lényeges elem ebben az életösztön, mely a sárga faj életét ki akarja emelni az elmaradottságból, a veszendőségből, s még abból is, hogy idegen önzések marialéka legyen. Japán 2600 éves életereje ezt a feladatot meg fogja oldani. És ha e feladat megoldása után nem válik sajátmaga is önzővé, hanem embertárs iránti szeretet lesz a maga fajszeretetéből, akkor az emberiség lelki emelkedettsége is nyerni fog a japán vállalkozás sikeréből. (b. p.)

10 milliárd 252 millió lejt jegyeztek eddig a hadfelszerelési kölcsönre

Mitita Constantinescu pénzügyminiszter sajtónyilatkozata

Bucurestiből jelentik: Mitita Constantinescu pénzügyminiszter és a Nemzeti Bank kormányzója, magához kéréte a sajtó képviselőit és a következő nyilatkozatot tette előtűk:

— A hadfelszerelési kölcsönre február 10-ig 10.252.321.000 lejt jegyeztek. Ez az összeg a legnagyobb, amit eddig nálunk belső kölcsönjegyzésnél elértek és így a mostani kibocsátás teljes sikerét jelenti.

— Ez az örvendetes eredmény bizonyítja népünknek ez alkalommal is megnyilvánult mély hazafiasságát. Legnagyobb köszönetünket fejezzük ki a 268.569 aláíróknak, akik az egész ország területén ilyen lelkesedéssel válaszoltak az ország felkészülésére és védelmére irányuló nagy felhívásra.

— Még van azonban sok állampolgár, akiket eddig különböző körülmények akadályoztak meg, de kifejezték azt az óhajtatást, hogy teljesíteni akarják kötelességüket az ország iránt. Óhajtatás teljesítésére — és ez az óhajtatás megfelel a nemzetvédelem növekvő nagy szükségleteinek is — a hadfelszerelési bonok aláírása továbbra is nyitva

van mindenki számára, aki fel akarja használni ezt az annyira biztos eszközt pénzének gyümölcsöző elhelyezésére és ugyanakkor a nemzetvédelem megmentő művének támogatására.

— Bármilyen nagyok is lesznek azok az összegek, amelyek ennek a nagy célnak megvalósítására különböző utakon összegyűlnek, a nagy munka támogatása sohasem elegendő és éppen ezért melegen köszönetet mondok mindazoknak, akik kifejezték óhajukat, hogy még jegyezni akarnak a hadseregfelszerelési kölcsönre és teljes zomból buzdítok minden jó román állampolgárt, hogy ezt teljes lelkéből tegye meg.

— Jó befektetés számukra s az ország nyugalmának és békéjének megerősítése lesz.

— Így tehát büszkén az eddigi sikerre, Istenel előre, drága hazánk becsületéért, békéjéért és védelméért!

Mitita Constantinescu,
pénzügyminiszter és a Román Nemzeti Bank
kormányzója

Hatalmas tornádó pusztított Amerikában

A vihar Albani város többszáz házát elseperte

Newyorkból jelentik: Albani városban hatalmas tornádó pusztított és a vihar teljesen elsöpörte az üzleti és a négernegyedet. Több száz ház romokban hever. Összesen mintegy ötven halottal és ötszáz sebesülttel számolnak. Egy

szálloda összeomlott. Romjai alatt számos halott hever. A sok sebesült elhelyezésére a templomokat is ideiglenes kórházakká alakították át.

Melyiket a — három közül?

Irta: Marjalaky Tibor

Ernő már maga is kezdte megsokallani ezt az egész históriát. Közel négy esztendeje állandó vendége a Komjáthy-családnak s még most sem tudja, hogy tulajdonképpen milyen alapon lépegeti harmad- és másodnaponként át a Komjáthy-kuria vasrácsos kapuját, milyen alapon tegezi őt le a Komjáthy-család nesztora s milyen alapon kebelezi be a bőséges uzsonnák, disznótoros vacsorák és egyéb családi jellegű beszélgetési és táplálkozási alkalmak ételapját.

Ernő még fatornyos falujában ismerkedett meg a hétszilvafás s a szilvafüknél jóval kevesebb anyagi javadalmakkal rendelkező családdal s amikor Komjáthyék beköltöztek a városba, nagy egyedüliségében fölújította az ismerettségét. Neki is jó volt, mert volt kinél eltölteni az unalmas vasárnap délutánokat, vasárnap estéket s a Komjáthy-család sem vette rosszszíven látogatásait, hiszen három eladóleány volt a háznál s az ilyen fiatalemberek, ha egyelőre a jelenük nem is volt meg — csak a jövődjük — kapások voltak a háznál.

Ernő más udvarló hiányában egyedül kísérgette a három feltűnően széke szépségét a korszóra, színházba, moziba, zsúrokra, teadélutánokra, bálókba és a hullámfürdőbe s a három székecséget el sem lehetett már önképe képzelni. Ő aztán tudta is a kötelességét. Mikulásakor három kislánynak hozott egyforma csomagolásban cukorkákat a szentéletű püs-

pök, karácsonykor hasonlóképpen egyenlő módon kijárt a háromadagos karácsonyi ajándék s a három leány közül akármelyiknek is volt névünnepe, vagy, tegyük föl, születésnapja, Ernő barátunk mindeniket meglepte valami kedves aprósággal.

Ernőnek eszébe se jutott volna elnékedni előlött a helyzet fölött, ha valamelyik délután a Komjáthy mama félre nem érhető módon arról nem kezdett volna elmélkedni, hogy bizony éppen itt volna az ideje, hogy a leányok közül valamelyiknek bekössék már a széke fejcsékéjét — s a Komjáthy papa úgy mellékesen megkérdezte Ernő öcsémétől, hogy mennyi is most a havi fizetése és ha „sokáig élünk”, mennyi javításra lehet számítani. Ernő öcsénk ebből — ha akarta, ha nem — megértette, hogy itt bizony őt afféle völegényjelöltnek tekintik, annak ellenére, hogy a menyasszony személyével még nemcsak ő, de a leendő hitvese sincs tisztában.

Jámbor mamanevelte fiatalember volt s nem is jutott eszébe, hogy más kiút is volna s most már esténként arról kezdett erősen gondolkodni, hogyhát melyiket is válassza a három közül?

Nusi a legidősebbik, komoly, házias leány volt, aki azért nem vetette meg a vidám, kellemes társaságot. Varrni is megtanult s csak úgy égett a keze alatt a munka. A Komjáthy-családban ő volt a „kismama” és egyetlen szava annyit számított, mintha maga a családfő, vagy a Komjáthy mama mondotta volna ki.

Magdus a közbülső Komjáthy leány, imádlta a kézimunkát és a könyveket. Beszélgetni vele lehetett a legkellemesebben s ha keresztreljtény megfajtásról volt szó, hát mindig

vele bújt össze legszívesebben a mi Ernő barátunk. Juci annyira szeretett olvasni, hogy egy jó könyvet többrebecsült a legjobbnak ígérkező teadélutánnál, vagy strandolásnál. Társalogni aztán senkivel sem lehetett jobban, mint Jucival.

Manyika „a legkisebbik Komjáthy leány” maga volt a megtestesült elevenség. Csacsogott, zongorázott, énekelt, selyemfeszített, perzsázott — s olyan rátermettséggel, hogy egyszerre tudta csinálni valamennyit...

Egyszóval nehéz volt a választás — és Ernőnek nem egy álmatlan éjszakájába került a fölöttük való ábrándozás. Lelkiszemei előtt elvonultatta egymásután és egymáselőtt valamennyiüket s a vége az lett, hogy nem tudott dönteni. Rájött, hogy neki egyformán tetszik mindhárom leányzó. Tekintettel azonban arra, hogy a többnejűséget hazánk nyugatias törvényei igen szigorúan büntetik, — ez egyáltalán nem volt nevezhető megoldásnak s a tőprengő bizonytalanság tovább nehezedett hősünk atléta vállaira. Eljárogatott ezután is Komjáthyékhoz, de az eddigi családi hangulatba, akármenyire is igyekezett elhárítani, mindig belelopakodott valami zavaró körülmény. Hát hogy a csodába is beszélgethelet, szórakozhatott nyugodtan, magabiztosan a leányokkal, amikor minduntalan arra kellett gondolnia, hogy rövid néhány hónap múlva valamelyikük hűs felesége lesz. S hogy melyik is lesz ez a hűvesnek nevezett feleség... azt meg éppen nem tudta...

Napok teltek, hetek multak el s Ernő még mindig nem választott. Hiába... nehéz lett volna a választás nemcsak számára, hanem

Német repülőgépek felderítő tevékenysége Anglia felett

Egy angol járőrhajót elpusztítottak. Harminnyolcezer tonna hajóúrtartalmat sülyesztett el egy német tengeralattjáró

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága közli:

A nyugati arcvonalon nyugodtan telt el a nap. A német légi haderő a rossz idő ellenére folytatta Anglia feletti felderítő repüléseit. Egy angol járőrhajót elsülyesztettek. A repülőgépek valamennyien sértetlenül tértek vissza kiindulási helyükre. Egy német tengeralattjáró tengeri útvjáról visszatérve jelentette, hogy tevékenységének végeredménye 38 ezer bruttó regiszter tonna hajóúrtartalom elsülyesztése. Az elsülyesztett hajók részben hajókísérettel haladtak.

A Német Távírtati Iroda harctéri közleménye szerint a nyugati harctérről nem jelennek közvetlen harci tevékenységek. Az ellenség hangszórókon át továbbított és zenével kísért üzenetét sértő hangja miatt német részről géppuskatűzzel zavarták meg. Az ellenség a tüzelést viszonzta, élénk golyóváltás támadt, mire a hangszórók elnémultak.

Az angol és skót partok feletti felderítő repülés során a napokban ismét olyan esemény történt, mely nemcsak a német pilóták hősi magatartására, hanem a német repülőgépek kitűnő teljesítményére is jellemző. Egy német repülőgépet túlerőben lévő ellenséges erők támadtak meg. A vezetőt több találat érte, úgyhogy kénytelen volt a vezetést egy vezetésben ki nem képzett bajtársának átengedni. Ez a katona a gépet a felhők közé vezette és sikerült visszajutnia a hazai repülőtérré. Időközben a súlyosan sérült vezetőt beköltözték. — jóllehet nagyon legyengült, a hazai repülőtéren ismét átvette a vezetést és a gép törése nélkül leszállt.

Párizsból jelentik: Hivatalos hadijelentés. Az arcvonal egyes részein járőr- és tüzérségi tevékenység volt.

Itt említjük meg, hogy Weygand tábornok vasárnap délután repülőgépen elhagyta Kairót. A repülőtéren ünnepélyesen búcsúztatták.

Mikor szűnik meg a nyugati hadszínteren az eddigi mozdulatlanság?

Rómából jelentik: A *Gazeta del Popolo* be-

bárki számára, ha az ő helyzetében találatot volna. Ő harmadik megoldásra a világ minden kincséért sem gondolt. Azt tudta, hogy az egyiket el kell vennie, csak éppen azt nem tudta, hogy melyiket.

Kemény januári délután volt, amikor Halász Pállal először találkozott Komjáthyéknál. Ugy hírből ismerte már, mint a család régi ismerősét s nem tulajdonított a találkozásnak nagyobb fontosságot. Még akkor sem, amikor észrevette, hogy nemcsak ő maga, hanem Halász is mindennapos vendége lett a Komjáthy családnak. Mindig csak a választás nagy kérdése lebegett szeméi előtt s ettől sem nem látott, sem nem hallott... Ezért érte aztán meglepetésként, amikor farsangutójának egyik délutánján Komjáthy mama meghívta — Nusinak és Palinak az eljegyzésére...! Ernővei forogni kezdett a világ. Hát hogy? Nusi?... Ő erre nem is gondolt... Nusi, a bodros hajú komolyka, a „kismama”. Hát a Nusi menyasszony? Milyen kedves kis asszony, milyen jó háziasszony lesz belőle... Varrni, főzni is tud. Gyönyörűen kézimunkázik — s Ernő imádta a kézimunkát. Tehát a Nusi férjhez megy s — Halász Pálhoz megy férjhez...

Ernő ettől a perctől kezdve befejezte a válogatást. Jucira és Manyira már nem is gondolt. Mind Nusit és pótolhatatlan jótulajdonosságait latolgatta, forgatta eszében s az eljegyzésen ő volt a legszomorúbb vendég.

Az esküvőre már el sem jött. Sürgősen áthelyeztette magát az ország túlsó felébe. Gyönyörű rózsacsokrott küldött a menyasszonynak rövid üdvözlő mondattal:

„Nusikám, nagyon sok boldogságot kívánok, — ne haragudj, én Téged szerettelek.”

lini jelentést közöl, mely a többi között ezeket mondja:

— „Vajjon a közelgő tavasszal megmozdulnak-e a Nyugateurópában egymással farkasszemet néző hadseregek?” Ezt a kérdést vetik fel ma nemcsak Németországban, hanem mindenütt a világon. Németországban az a felfogás, hogy az eddigi mozdulatlanságnak meg kell szünnie és igen sokan meg vannak győződve, mégpedig a félhivatalos német cikkek és kijelentések alapján, hogy Németország magához ragadja azt a katonai kezdeményezést, amelyet a nyugati hatalmak eddig átengedtek neki.

Egymillió márkát eredményezett Berlinben az áldozatos vasárnap.

Berlinből jelentik: A német birodalmi fővárosban tegnap ugynevezett áldozatos vasárnap volt. Berlin különböző körzeteiben az ideiglenes adatok szerint 1 millió 100 ezer márkát gyűjtöttek össze ezen a napon a háborús téli segélymozgalom javára. Ez az összeg kétszerese az előző évek

Véget ért a francia kamara titkos ülése

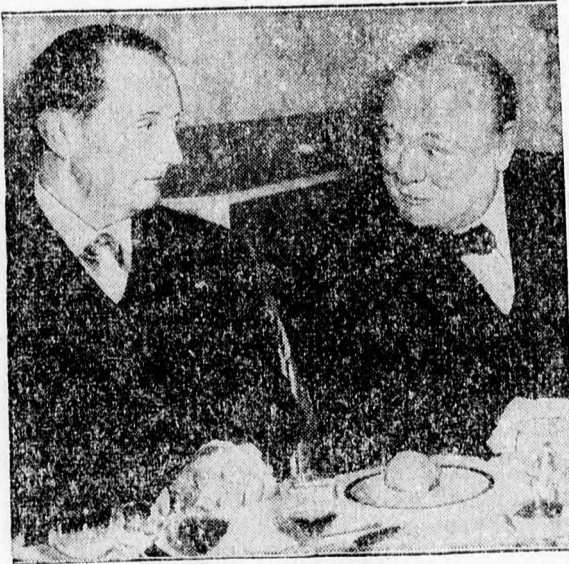
A francia lapok méltatják az ülésen megnyilatkozott nemzeti egységet

Párizsból jelentik: A francia kamara titkos ülése szombaton déli félégység tartott, majd pedig délután félégység órákor folytatták az ülést.

A titkos ülést nyilvános ülés előzte meg, amelyen Daladier miniszterelnök, aki balesete után ezuttal első ízben jelent meg a parlamentben, a honvédelemre vonatkozó interpellációk azonnali tárgyalását kérte. Említést tett arról az okmányról, amelyet a rendőrség nemrég kobozott el egy házkutatás alkalmával és amely — úgymond — azt bizonyítja, hogy a franciaországi német szolgálat adatokat gyűjt a francia miniszterelnök népszerűségére, ellenfeleinek magatartására, továbbá az Angliával szemben megnyilatkozó közhangulatra és egyéb hasonló kérdésekre vonatkozólag. A parlamentnek, — jelentette ki Daladier, — azonnal válaszolni kell ezekre a kérdésekre.

A miniszterelnök ezután hangsúlyozta, hogy a kormány nem találja alkalmasnak a pillanatot arra, hogy a titkos ülés módszereire nyuljon, azért a kamarára bizza a döntést ebben a tekintetben.

A kamara ezután Blum javaslatára 282 szavazattal 227 szavazat ellenében titkos ülés tartása mellett döntött és elhatározta a következő interpellációk azonnali tárgyalását.

Lord Churchill ebédet adott Párizsban a nemzeti újságírószervezetnek. Ezen a képen Lord Churchill (jobbra) épp Brisson francia szerkesztővel beszélget a fehér asztal mellett.

Leendő és szoptató anyáknak

a rendszeres székelés különösen fontos. Az emésztési folyamat alatt előálló salakok - ha azokat nem távolítjuk el rendszeresen - megmérgezik a vért és a testet és veszélyeztetik úgy az anyát, mint a gyermeke egészségét. Előzze meg a veszélyt Leo-Pills tiszta növényi hajtó használatával. Hatása enyhe és mindig biztos.

Kapható: 20 vagy 60 labdacsof tartalmazo csomagolásban.

Leo-Pills Laxativ

megfelelő időpontjában tartott gyűjtései eredmények.

Berlinből jelentik: Illetékes helyről származó értesülés szerint a Cseh-Morva védnökséget 1940. április elsejétől kezdve bekapcsolják a német vámterületbe.

Ezek: Blum interpellációja azokra az intézkedésekre vonatkozólag, amelyeket a kormánynak fogantatnia kell az ország katonai erejének a lehető legmagasabb mértékig való fokozása és a katonák lehető legjobb ellátása érdekében. — Deat képviselő interpellációja a háború legfőbb irányítására és a kormány gazdaságpolitikai intézkedéseire vonatkozólag; Marquet képviselő interpellációja a legfőbb hadvezetésre és a hadfelszerelésre vonatkozólag; Robbe képviselő interpellációja az általános politikai helyzetet illetőleg; végül Pierre Beranger képviselőnek a légügyi, és Maxence Bihiernek a külügyi kérdésekre vonatkozó interpellációja.

A titkos ülés lefolyásáról a kamara elnöksége a következő hivatalos közleményt adta ki:

— A kamara két titkos ülést tartott. A nemzetvédelem megszervezésének szentelt tanácskozások elmélyült vitákra adtak alkalmat, amelyek a legesekélyebb incidens nélkül, az éber hazafiság és a francia egység jegyében folytak le.

Egyhangú szavazás

Párizsból jelentik: Valamennyi francia lap vasárnapi száma kiemeli a francia kamara titkos ülésén kialakult nagy nemzeti egységet. A kormány ugyanis a bizalmi kérdés felvetése során 534 szavazatból 534-et kapott. Herriot elnök az ülés végén rövid beszédet mondott, melyben — a lapok megállapítása szerint — valóban a hazafias nagyság nyilvánult meg. A *Petit Parisien* hangoztatja, hogy a tanácskozáson megnyilvánult az igazi nemzeti egység és odaadás. A két napig tartó tanácskozáson Daladier tájékoztatta a kamarát a történeletről és a közeljövőben megvalósítandó terveiről. Daladier beszéde a kamarára mély benyomást gyakorolt. A *Journal* szerint a szavazás eredménye páratlan a francia parlament évkönyvében. Anélkül, hogy bárki is meg akarná szegni a tanácskozások titkosságát, — írja a lap, — rá kell mutatni arra, hogy a megbeszélések légköre a legszívélyesebb volt. A háborúban Franciaország egyöntetűen áll a kormány mögött.

A szeretet nevében Istenországáért és népünkért

A Katolikus Népszövetség bánsági munkájának öt esztendeje
Ünnepi közgyűlés, mint a Szeretet munkájának beszámolója

Temesvár, Saját tud. Az Erdélyi Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központja vasárnap tartotta ünnepélyes keretek között, ez-évi rendes közgyűlését. A közgyűlés a helybeli gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egylet otthonának dísztermében folyt le, amely ebből az alkalomból nagyszámu közönséggel telt meg. Az ifjúsági egyesületek tagjai zászlók alatt csoportosan álltak fel, a falak mentén a gyermekcsoportok tagjainak sora huzódott végig. A színpad körül, amelyen az elnökség hosszú asztala állt, több felirat közepén ez a felírás állott:

— Krisztus Király, jöjjön el a Te országod!

A megjelentek sorában voltak: Korner József dr., kanonok, általános püspöki helynök, Rech K. Géza apátplébános, a Katolikus Népszövetség központi alelnöke, Boros Béla dr. teológiai tanár, az egyházközségek és katolikus egyesületek küldöttsége és a temesvári tagok igen nagy számban. Eljöttek ezenkívül a bánsági központ vidéki tagozatainak küldöttségei is, így képviselve voltak — némelyik nagyobb csoporttal is — a következő tagozatok: Arad, Delta, Gátalja, Buziás, Vinga, Dézsfánfalya, Ság, Zombolya, Szinészeg, Ötvösd, Parác, Kécsa, Perjámos, Medves, Giroda, Beesenyeylep, Keped, Janova, Folya, Rékás, Ferendia, Rónac, Klopódia, Dragasina, Majláthfalya, Kicsoda.

**Katolikus életelvek világító fénye mellett
vállvetett munka népünkért.**

Ünnepélyes hangulat honolt a teremben, amikor az elnökség elfoglalta helyét. A háttérben akkor tünt fel a fényesen kivilágított Krisztusmonogram, a háttér pedig a pápai színekkel díszítették. Jobbról-balról egyesületi díszzászlók. Az ifjak csoportja Fodor József hittanár, bánsági tagozati főtitkár vezetésével imát mondott. Ebben az ünnepi hangulatban nyitotta meg azután Martzy Mihály tanár, a Katolikus Népszövetség temesvári központjának elnöke, a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésével megbízta Berényi Gizella egyházközségi nővért, a hitelesítésre pedig felkérte Borsiczky Ottónt, a Katolikus Népszövetség elnökét és Fehér Kristóf dr. nyugalmazott táblai főelnököt. Miután bejelentette, hogy a mai közgyűlés a temesvári egyházmegyei központ ötödik munkaévének beszámolóját jelenti, köszönetet mondott a nagyszámu közönségnek a megjelenésért s az egész éven át tanúsított érdeklődésért és támogatásért.

— Ma — mondotta aztán Martzy Mihály az elnöki megnyitón — minden férfi és nő nemcsak szabaddíjéért, de sokszor még a hivatásbeli elfoglaltsága idejének egy részét is különböz-

A temesvári központ tevékenysége

A nagy lelkesedéssel fogadott elnöki megnyitón Schronk Vilma egyházközségi nővér, az ötödik munkaév beszámolóját terjesztette be. Alapos tájékoztató ez a gyakorlati munkacélokról s a teljesített munkáról. A Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központja 1934-ben azzal a céllal alakult, hogy az egyházmegyei szertartásforgácson dolgozó magyar katolikus szellemi és anyagi erőket a XI. Pius pápa által megindított Katolikus Akció tervszerű szolgáltatára egyesítse. Ezzel pontosan meg volt adva működés célja és köre: világi erőket állítani a lelkipásztorok támogatására, hogy az egyházmegye magyar katolikusainak vallás-erkölcsi, kulturális, szociális és gazdasági élete a katolikus elveknek mindinkább megfelelő legyen. A munka a helyi tagozatokban folyik, míg az egész egyházmegye viszonyait ismerő egyházmegyei központ erre a munkára indításokat ad, irányítja, szellemi és anyagi támogatásban részesíti a tevékenységet s a munka egyedüli biztosítja. A központi munka a földrajzi adottsághoz képest különböző. Nagy városokban a meglévő szervezetek munkájának egységesítésével élézik meg, de nagy súlyt helyez a városi ifjúság munkájára s azt mindenképpen biztosítani igyekezik. A városok körüli kültereken, ahol a faluról bekerült családokat a nagyváros romboló világszemlélete hamar mezejtheti, kezdődik az a legfőbb munkaterület, amely feladatunknak neveznek. A többségükben magyar falvakban s ott, ahol tekintélyes számban élnek katolikus magyarok, sokoldalú és erőteljes tevékenységet fejt ki a központ, hogy a népet a falu régi jó erkölcsihez visszavezesse s azokban megerősítse. Végül nem szabad közömbösnek lenni a szórványokkal szem-

közterületi szervezetekben való részvételre szentelt. Szinte önkéntelen és természetes kérdésnek vetődik fel ilyenkor a gondolat: szükség van-e mindezen szervezetekre s közelebből véve ma-mint vetem fel a kérdést: tényleg szükség van-e a Katolikus Népszövetség munkájára? Akkor, amikor vannak külön nemzeti és külön vallásos alapon szervezett közjótékonykúsi egyesületeink, vannak pietisztikus és kifejezetten a lelkiéletet elmélyítő társulatok, van legújabb Magyar Népközösségünk is. A Katolikus Népszövetség legfőbb célkitűzése mindenkor a Katolikus Akció gyakorlati megvalósítása volt s marad mindenkorra. A Katolikus Akció pedig nem egyéb, mint a katolikus társadalmi és szociális erők szövetsége és szervezete azzal a céllal, hogy helyrehozza az egyéni, családi, társadalmi, szociális és állami életbe a szociális modernizmus és laicizmustól mentes katolikus életelveket.

— A Katolikus Akció tehát minden szervezet, egyesület, társulat vagy politikai párt felé áll, de egyben ezeknek legerősebb és legáldásosabb segítője és támogatója is. Mert ha a Katolikus életelvek valóban áthatják az életet, minden vonatkozásban, úgy ezek az elvek az államnak derék polgárokat, a családoknak önzetlen apákat és áldozatos anyákat, a társadalmi, közjótékonykúsi, szociális és egyéb szervezeteknek készséges, odaadó s anyagi és erkölcsi áldozatoktól vissza nem riadó tagokat fog nevelni.

A Katolikus Népszövetség legszentebb és legizgazabb célkitűzése: a Katolikus Akció irányelműnek világító fénye mellett magyar népünk érdekében dolgozni azért, hogy azt ősi hitében tiszta erkölcsi és érintetlen népi szokásain, dalain és viseletén keresztül nemcsak fajtájában megtarthassuk s a népek nagy tengerében előbbre vihassuk.

— Ezért dolgozik a Katolikus Népszövetség városban és főleg falvakban és szórványokban, hogy ezeket az irányelműket a mindennapi életbe átültesse s a néppel megértse, hogy az a nép a legerősebb és legellenállóbb az élet viharában, amely a legvallásosabb és legerkösebb — amely nép legjobban megőrzi ősi szokásait, tiszta erkölcsét s amely népek ifjúsága legbiztosabban és legkomolyabban készül fel a családi élet nagy és magasztos elhivatottságára. Ezért köszönöm az eddigi erkölcsi és anyagi támogatást, amelyet a jövőre nézve is kérek. Akik a nagy és komoly célokat érdemeiknek és kövelemlőiknek tartják, velünk lesznek a jövőben is — s meggyőződésem, hogy számuk emelkedni, erősödni fog.

ben, ahol a csekély számu katolikus magyarokat a nagy közösség számára meg kell tartani. A munka különböző ágainak bővebb kifejtése után a jelentés kimutatja, hogy az egyházmegyei központ negyvenkilenc helységben működik, ezek közül magyar többségű helyen van tizenöt, vegyes lakosságú hely tizenegy, szórvány tizenegy, kültereken hat tagozat.

Kilenc vidéki tagozatnak van saját, állandó otthona, sokhelyen könyvtár szervezetek, szűrt helyeznek a katolikus magyar szellemi sajtóterületekre, tizenegy tagozat egyházi énekkart szervezett, Keresztessen a nőcsoport egyházi ruhák kijavítását s az egyházi felszerelések kiegészítését vállalta. A tagozatok a központ által kidolgozott program szerint megülték Krisztus Király ünnepét, sok helyen hatalmas ünnepi körmenettel. A vallásos gondolat győzelmeit jelenti például az, hogy a bibisiek a szokásos vasárnapi hálozásukról lemondva, testületileg vonultak a templomba, a Krisztus Király-ünnepre.

A szociális és jótékonykúsi téren kiemelendő Lippa és Perjámos, ahol betegetek és gyermekágyas asszonyokat rendszeresen látogatnak; családlátogatást és szegénygondozást végeznek Székcsuton, Buziáson, Kicsodán. A józseffalvi tükárosultak javára ötvenezer lef gyűlt egybe. Gazdasági tekintetben is munkára ösztönözték a tagozatokat. Így például Buziáson és Kicsodán ruhavarrásra s a családi otthon észszerű, esimes berendezésére oktatták a leányokat.

A munkának sokféle jó kihatása van. Számos plébános a hitélet fellendülését állapítja meg és Nagykövesen például a hívek közötti szét-huzás megszűnt.

A temesvári és aradi városi ifjúsági tagoza-

tok mellett a múlt évben kilenc vidéki tagozatban külön ifjúsági tagozat alakult, a dettai dézsfánfalvi, kissodai, rónáci és óteleki tagozatokban külön sport, másutt műkedvelői csoportok létesültek. A temesvári ifjúsági tagozatok nyáron a „Pax Olimpia” sportversenyeket rendeztek s a városi ifjúsági tagozatok most tarthattak első ízben nyári táborozást.

Amikor az egyházmegyei tagozat megalkult, az egyházmegyei Szent Erzsébet Egyesület akkori elnöke Magyar Pál prelátnak egybekapcsolta a két szervezet munkáját; ezen az uton haladt Kayser Lajos prelátnak, nagyprépost is, úgy intézkedvén, hogy a Főpásztor által megszerzett engedély alapján a Katolikus Népszövetség bonyolította le a nyári szórvány-hitoktatást. Két pap, kilenc „Notre Dame” nővér, három tanító, egy teológus, két diak és a Fidelitas leányklub meg a gyárvárosi Mária Kongregáció tizenegy tagja huszonegy helyen végzett nyári hitoktatást, nyolcvanöt gyermeknek.

A jelentés végül a püspöki főhatóságnak, a Magyar Népközösségnek, jótévkönek, pártolótagoknak s az önkéntes munkatársaknak mond megleghangu köszönetet.

Kölbög Alajos főpénztáros a zárszámadást és a költségvetést mutatta be, Gámentzy István igazgató az ellenőri jelentést adta. A közgyűlés a jelentéseket általános tetszésvilágításal elfogadta s a felmentvényt egyhanguan megadta.

A szeretet vezérel bennünket... —

mondotta Fodor József befejező beszédében.

Fodor József hittanár, az egyházmegyei tagozat nagy tevékenységű főtitkára emelkedett ezután szószóra, hogy a tárgysorozat szerinti befejező beszédét elmondja.

— A működés jelentés — mondotta többek között — szeretetből fakadt, amellyel egész évi munkánkat végeztük. Szeretettel, amelynek két forrása van. Az egyik Krisztus és az Ő evangéliuma. Csak ez adhat nekünk helyes irányt az élet mindenféle viszontagságában.

A másik forrás népünk szeretete. A népet mint Isten gondolatát tekintjük; az Ursten, aki a népek sokaságát teremtette, ezt nem cél nélkül tette. Teremtette a népeket, hogy értékekkel termeljen ki belőlük. S mi vallásos uton munkáljuk népünk jövőjét, hogy ez a nép mindenki részéről megbecsülést szerezzen magának s a történelem folyamán fennmaradását bizonyítsa. Nem mondjuk, hogy csak nekünk vannak értékeink; tudjuk, hogy minden népeknek meg vannak a maga értékei. S így a megértést és békét szolgáljuk: több szórványunkban megessett, hogy a csendő, a jegyző kijelentették, hogy mi tényleg ezt a célt szolgáljuk, s munkánkat megértik és megbecsülik. Német többségi közegekben is épenig veszük, megértéssel, amit a népünkért teszünk.

— Senki ne szégyelje, hogy a mi fajtánkhoz tartozik (nagy taps) hiszen Isten egy gondolatát képviseli; ez jogosít derüléstásra is és ha munkánk elé nehézségek tornyosulnak, el nem csüggedünk. S ma, hogy sokan jöttek vidékről, jól esik megállapítani, hogy népünkben megszűntek a különbségek. Egyszerben jött az értelmiség s a földműves, Józán, becsületes, tisztességes emberek nevelünk; ebben a munkában egyformán támogatason bennünket mindenki.

A közgyűlés Korner József dr. a teológiai főiskola prodirektora, általános püspöki helynök szavaival ért véget.

A mai közgyűlésen — mondotta — nemcsak a magam nevében jelentem meg, bár magam is mindig nagy érdeklődéssel viseltetem a Katolikus Népszövetség munkája iránt, hanem kegyelmes főpásztorunk megbízásából is. Külön megbízatásom van, hogy atyai szívemmel egész melegevel üdvözöljem, elsősorban a Katolikus Népszövetség vezetését, azután meg minden megjelentet.

A nagy lelkesedéssel fogadott felszólalás után Martzy elnök köszöntte meg Pacha Ágoston dr. megyéspüspök üzenetét s az általános püspöki helynök lelkes szavait. Imával, majd a Kongresszus Hymnus éneklésével, emelkedett hangulatban ért véget a közgyűlés.

A Katolikus Ifjúsági Egylet nagytermében az igen számos vidéki delegáltak számára közös ebéd volt utóbb, amelyen a Katolikus Népszövetség bánsági központjának vezetősége is résztvett. Köszöntöket mondtak, illetve felszólaltak Mezőner Vilmos alelnök és Rajka Géza dr. gimnáziumi igazgató, népszövetségi irodavezető, majd a vidéki delegáltak köszönetét Csapó Péter gátaljai tagozati elnök tolmácsolta. Felszólalt aztán Péter János bánsági magyar képviselő is, aki annakidején a gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyletben annyit tevékenykedett. A résztvevőknek emlékképet osztottak, a közgyűlésen is szóbakerült idézetekkel: „Azok a népek a legerősebbek, amelyek legvallásosabbak” és „Mindent megtehetek Abban aki engem megerősít.”

Schiff Béla.

10 nap . . . . . leltári vásárt rendez a „SOLDURI“
10 nap . . . . . cca 2000 pár olcsó cipőt
10 nap . . . . . bocsájtunk vevőink rendelkezésére **295, 395** árban
 lei
10 nap . . „SOLDURI“ cipőüzlet, Oradea, Alexandri-u. 6

Májusban ül össze a Balkán-szövetség gazdasági értekezlete

Belgrádból jelentik: A Balkán-szövetség értekezlete megbízta a jugoszláv kormányt, hogy szervezze meg a szövetség négy államának gazdasági értekezletét. Az értekezlet májusban ül össze Belgrádban, vagy Jugoszlávia egy másik városában.

Néhány órát Budapesten töltött a pozsonyi szovjet követ

Budapestről jelentik: Vasárnap gépkocsin Budapestre látogatott néhány órára Puskin Mihály, a szovjetunió pozsonyi követe. Puskin látogatása a legszigorúbb inkognitóban folyt le, a követ senkivel sem találkozott. Gépkocsijával felrohogott a Sváb-hegyre, megnézte az őrségváltást, megebédelt és visszatért Pozsonyba. A követ különben Alexander Puskinnek, az írónak és költőnek déd-unokaöccse.

Meghalt Kanada főkormányzója

Montrealból jelentik: Lord Tweedsmuir, Kanada főkormányzója vasárnap Montrealban meghalt. A nap folyamán kétszer is végeztek rajta vérátömlesztést, majd harmadszorra is megoperálták, de nem tudtak már segíteni. Az új főkormányzó kinevezéséig Sir Lyman Duffot, Kanada legfőbb bíráját bízták meg a főkormányzói tisztesség ellátásával. Helyettese Thibodeau Rinfred, a kanadai bírói kar doyenje lett. Mindketten letették az esküt.

Tovább tart az írek nyugtalankodása

Londonból jelentik: Az utóbbi napokban az írek nyugtalankodása ismét megélénkült. A corki ir laktanyában lövöldözésre került sor. Két őrmester súlyosan megsebesült. A belügyminiszter a Birminghamban kivégzett két ir terrorista holttestét nem szolgáltatta ki a hozzátartozóknak, azaz az indoklással, hogy a holttestek is vértanujelképek lehetnek és újabb nyugtalanosságra adhatnak okot.

Belfasti jelentés szerint vasárnap este a rendőrség szétzúzta az ir köztársasági hadsereggel rokonszenvező írek által rendezett tiltakozó gyűlést. 13 ezer letartóztatás történt. Armaghban is feloszlattak egy ir tiltakozó gyűlést.

Fegyveres ir köztársaságiak támadása egy angol katonai tábor ellen.

Londonból jelentik: Vasárnap délelőtt felfegyverzett ir köztársaságiak gépkocsin betörték a ballykinlari katonatáborba. A rendőrség és katonaság megindította a nyomozást.

79 millió 365 ezer 408 Németország összlakosságának a száma

Ebben a számban nincs benne a Memel-vidék, Danzig és az új keleti tartományok lakossága. — Emelkedik a férfilakosok száma

Berlinből jelentik: A német birodalmi statisztikai hivatal közli az 1939 évi májusi népszámlálás adatait a német birodalom összlakosságáról. A felsorolásban mindazok a személyek beňnfoglaltatnak, akik a népszámlálás idején Németországban tartózkodtak. Az eredmény Németország összlakosságának végleges adatait jelenti. Eszerint a német birodalom összlakossága 79 millió 365 ezer 408. Ebben a számban a Memel-vidék lakossága, valamint Danzig és az újonnan meghódított

keleti tartományok lakossága nincs benne.

A lakosság szaporulata az 1938 évi szaporulathoz viszonyítva több mint 2.9 millió. A természetes szaporulat ugyanebben az időben 2.86 millió személy, úgy, hogy a bevándorlásból csak mintegy 65 ezer főnyi szaporulat állt elő. Érdekes, hogy a férfilakosság száma emelkedik. Mig ugyanis Németországban 1933-ban ezer férfire 1061 nő esett, addig 1939-ben ezer férfire 1048 nő jut.

„Finnországnak nem lehet békefeltételeket szabni“

Tanner külügyminiszter érdekes nyilatkozata. A finn kormány senkit sem kért fel békeközvetítésre. — A Ladoga-tótól északkeletre megsemmisítettek a finnek egy szovjet hadoszlopot

Helsinkiből jelentik: A karéliei földszoroson tovább tart a szovjet csapatok támadása. A leghevesebb ütközetek Summától nyugatra és keletre, valamint a Taipale mentén zajlottak le. A finnek valamennyi szovjet támadást visszavertek. A Ladoga-tótól északkeletre a finnek megsemmisítettek egy ellenséges hadoszlopot. Másutt is visszavertek több szovjet támadást. A finn repülőgépek élénk felderítő és védekező repüléseket végeztek és bombázták az ellenség arcvonal mögötti támaszpontjait. A szovjet repülők Viipurit bombázták. A bombák több polgári lakost megöltek. A szovjet légi haderő két repülőgépet veszített.

Vasárnap nagyobb amerikai önkéntes csapat érkezett Finnországba. Az önkéntesek között van William Sullivan, a híres amerikai repülő is. Egy másik önkéntes csapat, mely Finnországba érkezett, 12 nemzet fiaiból tevődött össze.

Helsinkiből jelentik: Tanner finn külügyminiszter kijelentette, hogy a finn kormány senkihez sem intézett kérést békeközvetítésre és ilyen irányú lépésről nem is tud. A finn hadsereg tíz hét óta sikerrel védte meg országát, sokkal erősebb és számbelileg messze fölülte álló ellenséges erőkkel szemben. Eddig saját erejével és saját forrásaival

harcolt. Most, hogy a Népszövetség elhatározása folytán fegyveres segítségre és különböző országokból önkéntesek küldésére is számíthat, a támadásokat még határozottabban fogja visszaautasítani. Ennek következtében Finnországnak nem lehet békefeltételeket szabni. Lehet, hogy ezeket a híreket csak azért terjesztették, hogy csökkentse az általa a finneknek adandó külföldi segítséget.

Szovjet jelentés finn védelmi művek elfoglalásáról.

Leningrádból jelentik: A leningrádi katonai körzet vezérkarának jelentése így szól:

— Február 11-én felderítő vállalkozások voltak és helyenként tüzérségi tűz volt. A Ladoga-tótól északra tovább tartottak a kisebb gyalogsági egységek csatái. A karéliei földszoroson tüzérségi tűz volt és gyalogsági egységek harcoltak, mely azzal végződött, hogy a szovjet elővédcsapatok elfoglaltak 16 védelmi művet és tüzérséggel ellátott erődítményt. A szovjet légi erők felderítő és bombázó tevékenységet hajtottak végre.

Betegsége miatt hazautazott Finnországból a magyar követ

Budapestről jelentik: Szombaton Budapestre érkezett br. Villáni Lajos, Magyarország nemrég kinevezett finnországi követe. Villáni már kérésre meghült és már betegen

nyújtotta át megbízó levelét Kallio elnöknek. Egyidejűleg Stockholmban gyógykezelték és állapota most már annyira javult, hogy hazautazhatott Magyarországra.

A Közelkelet titokzatos embere: Weygand tábornok

Írta: Csiszár Béla

Anglia és Franciaország közelkeleti készüldésével kapcsolatosan mind többször esik szó Weygand tábornokról. Az utóbbi időkben hol itt, hol ott bukkan fel, legtöbbször Törökországban járt és Ankarában folytatott tanácskozásokat. Állandó tartózkodási helye Beyruth, ahol a hírek szerint hatalmas expedíciós hadsereget szervezett, készen arra, hogy az elő intésre nagyarányú hadműveletekbe kezdjen Törökország mellett és a szövetségesek védelmében. Természetesen akárhol tűnik fel, a legfantasztikusabb kombinációkat fűzik nevéhez és utazásaihoz. Kétségteljesen ő a legtitokzatosabb embere most a Közel-Keletnek, aféle francia Lawrence ezredes, aki most minden befolyását, keleti tapasztalatait arra használja fel, hogy még egyszer hasznára lehessen hazájának. Weygand már 72 esztendő, de még mindig friss, eleven és mozgékony katona, akárcsak azok az emberek, akiket nem fog az idő s végül is a halál hirtelen üti ki kezükből a gyepőszárat.

Mindenkor titokzatos és rejtély vette körül. — Ellensége voítaképpen sohasem volt, mindenki szerette, de de közel senkit sem engedett magához. Érdekes, hogy a tábornok nem is francia. Belgiumban, Brüsszelben született. Már származását is rejtély veszi körül. Egyesek szerint királyi vérből sarjadt. Ugy tudják a beavatottak, hogy Habsburg Miksának, Mexico tragikusvégű császáranak a leszármazottja. Hogy mi igaz ezekből a hírekből, nem tudni, de jellemző rájuk, hogy mindannyiszor, amikor Weygand fontos küldetésben részesült, felbukkantak és elterjedtek. Weygand 1868-ban született. Állítólag — ez is titokzatos dolog! — 33 éves koráig belga állampolgár volt, noha akkor már régen kijárta a francia tisztiakadémia s gyorsan emelkedő pályát futott be. Saint Cyrben, Franciaország legelső katonaiskolájában tanult, korán, már 21 éves korában hadnaggyá avatták. Mint külföldi növendék szerepelt, azután francia állampolgár lett. 1914-ben, a mozgósításkor az ötödik huszárezred parancsnokságával bízták meg. Több fontos feladatot oldott meg, bravúros áttörési kísérletei hírhedtek voltak. Ezért, noha sohasem végzett vezérkari iskolát, kinevezték a kilencedik hadtest vezérkari főnökévé. Olyan jól működött itt, hogy alig másfél év múlva az északon operáló hadseregsoport vezérkari főnöke lett. Ennek a hadseregsoportnak volt a vezérő tábornoka Foch: a két katona a világháború végéig együtt dolgozott, Weygand Foch jobbkeze volt. A marnei csata haditervét együtt dolgozták ki és együtt vitték véghez.

A békekötéskor Franciaország legnevesebb és legértékesebb tisztjei között emlegettek. Önként rá esett a francia kormány választása, amikor 1920-ban a lengyel-szovjet orosz harcok idején arról volt szó, kit küldjenek a szorongatott helyzetben lévő lengyelek megsegítésére s az orosz roham visszavetésére. Weygand boldogan sietett Varsóba, megszervezte a lengyel seregeket s a diadalmas isztulai csatában megállította az orosz rohamzászlóaljkat. A győzelemben nem kis része volt a francia tábornok zseniális haditervének, amely „a visztulai csoda” néven vonult be a hadtörténelembe. Visszatérve Franciaországba, ő a körülrajongott „visztulai hős.” Az ünneplést mokány kis arcán egyhangú és torz mosollyal fogadja, de nem enged fel akkor sem, amikor a köztársasági elnök nagy kitüntetéssel jutalmazza meg. Két évig a hadsereg átszervezésén dolgozik, azután újabb fontos küldetést kap: Szíriába kell mennie, mint főkormány megbízottnak, akit egyúttal szíriai hadseregfőparancsnoknak kineveznek. Feladatát itt is nagyszerűen látja el, mindenben megfelel a beléhelyezett bizalomnak. Egy év múlva hazatér s a katonai

ranglétrán gyorsan emelkedik. A francia nagyvezérkar főnöke lesz, majd hadseregfőfelügyelő és a legfelső haditanács alelnöke. Nevét mind gyakrabban emlegetik, büszkeséggel tekint rá minden rendű és rangú katona. Ekkor már 64 esztendő.

Sohasem csinált titkot abból, hogy a jobboldallal rokonszenvez és abból sem, hogy mélyesen vallásos katolikus. Könnyen ráaggatták a „bigott” nevet, hiszen köztudomású volt róla, hogy egyetlen vasárnapot és ünnepnapot sem mulasztana el misehallgatás nélkül. Ő volt a vallásos „general d'armée”, akinek mindig ott volt a köpenye vagy zubbonya zsebében az olvasó s csaták során, nehéz percekben oda kapott ehhez a csodálatos, éltető talizmánhoz. „Miért titkoljam, hogy hiszem Istenben és a

halál utáni örökkévalóságban? — szokta volt mondogatni. — Vagy azt, hogy az életet nem tudom elképzelni a hit és a vallás nélkül? Erre még a katonának fokozatosabb szüksége van, mint a civil embernek, akinek az élete nem forog annyiszor veszélyben, mint a katonáé.” Egyenesen csodálatos, hogy ennek ellenére a szabadkőműves francia államban el tudta érni az elérhető legmagasabb rangot — kivéve a marsallságot. Kétszer visszatartották a szolgálatban, de azután nyugalomba kellett vonulnia. De tevékenységét azért nem adta fel. Továbbra is serény munkában teltek napjai. Nekiállott emlékiratainak, majd a különböző jobboldali megmozdulásokban vett részt. Egyidőben benne látták azt az alkalmas embert, aki Franciaországot fasiszta szellemben átszervezi. Az erősen nacionalista La Jeunesse Patriote egyik oszlopa és meggyőződéses királypárti.

Amikor a közelkeleti helyzet ismét veszélyesre fordult, Szíria főkormányzójának nevezték ki s megbízták az expedíciós hadsereg megszervezésével. Most öbönne van a Közel-Keleten mindazoknak a reménye, akik ellenséges bejövésétől vagy támadástól félnék és abban reménykednek, hogy Weygand tábornok erős haderejével megmenthetik országukat.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Nationalnál, az összes nagyobb bankoknál, a Postaakurékpenztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölesön, amely 4 és fé százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötdrészlet s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszertető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

Dr Soós István képviselő közbenjárása Bukarestben a kisebbségi nyugdíjasok, a nyelvvizsgán elbukott tisztviselők és az állásaikba visszahelyezett jegyzők ügyében

Nagyrad. Saját tud. A napokban érkezett haza Bucurestiből dr Soós István országgyűlési képviselő, aki ott több kisebbségi ügyben járt el a különféle minisztériumokban. Megkérdeztük, hogy milyen ügyekben, milyen eredménnyel interveniált, amire ő a következőket mondta:

— A legsürgősebb probléma a nyugdíjasok ügye és pedig a most eszközölt aránytalanul súlyos nyugdíjlevonások megszüntetése. Ebben az ügyben újból személyesen tárgyaltam Silviu Dragomir kisebbségi miniszterrel, akinek kifejtettem a nyugdíjasok kétségbeesett helyzetét és kértem, hogy a legsürgősebben intézkedjenek a már kiadott rendelkezés visszavonása tárgyában. A miniszter kijelentette, hogy beadványom alapján sürgősen felvilágosítást kért a Nyugdíjpenztártól és ennek a jelentése alapján haladéktalanul megbeszéli az ügy orvoslását a miniszterelnök úrral. Különben teljes jóindulatáról biztosított ebben a kérdésben és arról is, hogy a legsürgősebben járnak el az ügy orvoslása tekintetében.

— A kisebbségi miniszter úrral ezeküvül megbeszélést folytattam a halászrélyi magyarság ismeretes problémái ügyében, továbbá több magyar tisztviselő és nyugdíjas ügyében.

— Az a meggyőződésem, hogy rövidesen megoldódik a nyelvvizsgán elbukott tisztviselők ügye is és értesülesem szerint a kisebbségi törvény fog olyan intézkedéseket tartalmazni, hogy az illetők nyugdíja biztosításával a probléma végleges megoldást nyerjen. Az ügyet egyébként állandóan napirenden tartom és minden bucaresti utam alkalmával lépéseket teszek az ügyben.

— A belügyminisztériumban újból eljártam, hogy a már visszahelyezett kisebbségi jegyzők ügyében a rendelkezést közöljék a vonatkozó megyék prefektusaival. Ez már meg is történt és azok a jegyzők, akiket egészségi okokból Erdélybe visszahelyeztek, a napokban elfoglalhatják új állásukat.

— Fontos megbeszélésem volt a Hangya Szövetkezetek ügyében a Monopol vezérigazgatójával, aki megígérte, hogy a szövetkezeti sérelmeket rövid úton igyekszik orvosolni és a Hitelszövetkezetek ügyében a Nemzeti Szövetkezeti Hivatal elnökével.

— A közoktatásügyi minisztériumban eljártam a nagyváradi Ref. Leánygimnázium nyilvánossági joga ügyében, amely remélhetőleg rövidesen meglez és a nagyváradi felekezeti elemi iskolák ügyében.

— Ugy hírlik, hogy a parlament még e hónapban megnyílik, ez esetben alkalmunk lesz a még megoldatlan és függő kisebbségi problémákat a megoldás útjára juttatni.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, H. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldala. Egész évre 900. félévre 450. negyedévre 225. egy hónapra 75 lel.
Agymorzsák: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 12 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekkszámának száma: 80.037
 Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

GYÁSZTISZTELET XI. PIUS PÁPA HALÁLA ÉVFORDULÓJÁN. Temesvár. XI. Pius pápa halálának évfordulója alkalmával szombaton a temesvári püspöki székesegyházban ünnepélyes rekvium volt, amelyet Pacha Agoston dr. megyéspüspök tartott nagy segédlettel. Megjelentek a káptalan tagjai, a teológiai kar, a szerzetesrendek képviselői, az egyházközségek és katolikus egyletek küldött-ségei.

TILEA VIOREL KIHALLGATÁSON JELENT MEG CHAMBERLAIN MINISZTERELNÖKNÉL. Bucarestből jelenti a rádió hírszolgálat: Tilea Viorel Románia londoni nagykövete kihallgatáson jelent meg Chamberlain miniszterelnöknel.

Záróhíj zárlat. Párizs 10.04 fél. London 17.73. Newyork 4.46. Brüsszel 75.10. Milánó 22.52. Amsterdam 237. Berlin 178.75. Szófia 550. Belgrád 10. Bucaresti 335.

RÓMÁBAN MEGÜNNEPELTÉK A LATERÁNI EGYEZMÉNY ÉVFORDULÓJÁT. Rómából jelenti: XII. Pius pápa vasárnap fogadta azokat a zárandókat, akik XI. Pius halálának évfordulója alkalmával Rómába érkeztek. Ugyancsak vasárnap ünnepelték Olaszországban a lateráni egyezmény aláírásának évfordulóját. Erre az alkalomra az egész várost felfogózták. Róma kormányzósági épületén, a Campidoglio pápai és olasz nemzeti színű zászlók jelentek meg. Az olasz lapok vezércikkében foglalkoztak az egyezmény jelentőségével, az állam és az Egyház közötti teljes egyetértés és együttműködés áldásával.

Szerpapok szentelése. Temesvár. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök, a teológiai főiskola ötödik évfolyamának hallgatóit, akiket a minap alszerpapokká szentelt, vasárnap szerpapokká szentelte. Az új szerpapok: Fischer István, Galló Géza, Huzsig István, Pázmán Péter, Léhnert Agoston és Schmidt Vilmos.

BYRD EXPEDICÍÓJA A MÁGNESES-SARKI VIHARBAN. Washington. (Rador.) Byrd admirális sarki expedíciója a déli mágneses-sarok körébe érkezett. Itt óriási viharba került az expedíció és csak nagynehézzen tudott megmenekülni. Ha semmi sem jön közbe, február 15-én Valparaisóba érkeznek.

LEVIZSGÁZTAK A NAGYVÁRADI LÉGVÉDELMI KURZUS ELSŐ CSOPORTJÁNAK RÉSZTVEVŐI. Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délután, — mint jelentettük — vizsgáztak le a nagyváradai gyárak, ipartelemek és üzemek részéről kijelölt légvédelmi osztályosok. A vizsgát Nestorescu őrnagy, volt alpolgármester vezette, de megjelent Chirila Augustin főpolgármester is. A vizsgabizottság tagjai voltak még: Fildan József, a Mont iroda vezetője, dr. Zoe Dumitrescu főorvos, Barbosu Valeriu mérnök, Puha kapitány és Popa tisztviselő. A vizsgák gyors ütemben mentek a félhától este 10 óráig hatszázán vizsgáztak le. Az eredményt — értesülésünk szerint — írásban közlik az egyes résztvevőkkel, illetve a vállalatokkal.

Zitzmann Ferenc, a NAC elnöke. Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt tartotta meg a NAC harmincadik évi közgyűlését, amelyen megválasztották az új vezetőséget: örökös elnök: dr. Pelle János, elnök: Zitzmann Ferenc püspöki irodaigazgató, ügyvezető elnök: Kovács István, ügyvezető alelnök: Popper Ernő, főtitkár: dr. Löwenstein Rezső.

KISIKLOTT A RÓMAI GYORSVONAT. Rómából jelenti: A Rómából jövő gyorsvonat Pisánál kisiklott. Öt utas meghalt, 25 megsebesült. Hírszerint a szerencsétlenséget az okozta, hogy a vonat túl gyorsan haladt.

Torda megye két halottja. Torda vármegye közéletét egy héten két fájdalmas veszteség is érte. Elvesztette két nagyérdemű, kiváló munkásságú és széles körben igen népszerű vezető munkását: dr. Szathmáry Zoltán marosludasi orvost és Nevelits Simon felvinci kereskedőt, a felvinci polgári kör áldozatkész, lelkes elnökét. A két haláleset az egész vármegyében általános, osztatlan részvételt keltett, mert a magyar társas élet az elhunytakban kimagasló értékeket veszített el. Temetésük a megye és Torda város magyarságának nagy részvételével ment végbe.

JAPÁN NYELVEN JELENNEK MEG MÁRCIUS ELEJÉN MUSSOLINI ÖSSZES BESZÉDEI. Tokióból jelenti a Domei távirati ügynökség: Március elején adják ki japán nyelven Benito Mussolini összegyűjtött beszédeit. A könyvet őrségi érdeklődés előzi meg és azt Japán körök általában nagy politikai és irodalmi eseménynek tartják. A mű érdekességéhez tartozik az, hogy a Japán kiadás előszavát maga a Duce írta.

A falusi vámörölő kismalmosok csak abban az esetben részesülhetnek a forgalmi adó könyvvezetése alól való felmentésben, ha február 29-ig a „Romániai kismalmosok egyesületétől” igazolványt mutatnak fel. Csíkszereda. Saját tud. A járási kincstári ellenőrök írásbeli felhívást intéztek az összes falusi kismalmos molnárokhoz és arra figyelmeztették, hogy február hó 29-ig iratkozzanak be a „Romániai Kismalmos Molnárok Országos Egyesületébe” és rajta keresztül igazolják, hogy valóban vámörölésre vannak berendezkedve. A falusi molnárok egyénekenkénti kérésben már jelentkeztek is az említett egyesület vezetőjénél.

Tűzfegyelyben részesítik Máramaroszigeten a katonai szolgálatra behívottak családjaikat. Máramarosziget. Saját tud. A közbirtokosság erdejéből 400 m³ tűzfát osztottak ki Szigeten a katonai szolgálatra behívottak családjaikat. Fa adományban fognak részesülni Valea Hotarului, Fekete-Mező és Dealul Cetatii lakosai is.

Sikkasztott egy közégi bíró. Szatmár Saját tud. Egy közigazgatási vizsgálat során Hirip községben hiányokat állapítottak meg. A közégi erdőből eltűnt négyszáz köbméter fa, ezenkívül 20 zsák árpa, több kazal széna és egyéb dolgok hiányoztak a község vagyonából. Megállapították, hogy Amatai Augustin bíró követett el visszaéléseket. Amatait elcsapták és bünyvői eljárást indítottak ellene. A most megtartott törvényes közgyűlésen Amatai tagadta a sikkasztást és azzal védekezett, hogy a hiányt az ügykezelésben való járatlansága és a gyakran ismétlődő lopások okozták. A törvényszék az egykori közégi bíró négy hónapi fogságra ítélte. Az enyhítő körülmények hatása alatt azonban az ítélet végrehajtását háromévi próbaidőre felfüggesztették.

Egy visíi legény 10 ezer lelt vett fel leendő apósától és a pénzzel együtt eltűnt. Máramarosziget. Saját tud. Pop Jon alsóvisíi legény elindult munkát keresni Naszód megyébe, Dorolea községben eljutott Bontuca Róbert jómódú gazdálkodó házába, ahol előadta, hogy ő nőszüni szeretne és most elindult menyasszonyt keresni. Az anyagiakkal ő nem törődik. A házigazdának egy eladó leánya is volt, aki a legénynek megtetszett és mindjárt végbe is ment az eljegyzés. A leendő após 10 ezer lelt előlegezett a „vő”-nek a hozományból. Pop Jon miután a hozományt megkapta, mindjárt el is tűnt, otthagynak a boldog menyasszonyt. A szélhámos legény kőrözik.

Felhívás a gázlarcok beszerzésére. Felhívjuk mindazokat, akik a betegségyelő utján rendelték meg a gázlarcukat, hogy azt február 15-ig szíveskedjenek az Antigáz képviselőjénél, a Statul Negustorec helyiségében, (Nagyvárad, Rimanóczy-utca 12. szám, földszint balra) délután 4-8 óráig átvenni. Egyben közöljük, hogy az Antigáz bizonyos számú gázlarcral rendelkezik Nagyváradon, úgy, hogy azok, akik meg gázlarcot nem rendeltek, e hó 15-ig törvényesen megállapított áron megkaphatják a gázlarcukat a fent megjelölt helyen.

A nagyváradai kereskedők légvédelmi előadása. A Statul Negustorec közli, hogy Nagyváradon a légvédelmi előadást folyó hó 15-én este fél 9 órai kezdettel tartják meg a Kereskedelmi Csarnok nagytermében.

Máramaroszigeti hírek. Saját tud. Joe Gherman Szamos tartományi főfelügyelő a napokban felülvizsgálta Szigeten a megyeháza és a város-háza ügyvezetését. A legnagyobb meglepéssel állapította meg, hogy mindkét helyen lelkiismeretes munka folyik. A vizsgálat után közigazgatási kérdéseket tárgyalt meg a megyéből behívott szolgabírókkal. — A megyei nevelésügyi bizottság 17 máramarosmegyei közégi állami iskolájának kiosztott 17 mozigépet, a nemzetnevelésügyi minisztérium ajándékát. Egy gépet pedig a szigeti elemi iskolának bocsátott rendelkezésére. A mozigépekkel együtt több történelmi és ismeretterjesztő film is kiosztásra került.

Meghalt Georgevici Lucian dr volt temesvári főpolgármester. Saját tud. Resicán rövid betegkedés után meghalt Georgevici Lucian dr közjegyző, volt temesvári főpolgármester. Eredetileg ügyvéd volt és a volt liberális párt tagja. 1922-től 1926-ig, majd 1927-től 1929-ig volt Temesvár kinevezett főpolgármestere, utóbb közjegyző lett Resicán. A holttestet Temesvárra szállították és a város által adományozott díszsírhelyen temették el.

Leszállt a hídon áthaladó vonatról és a mélységbe zuhant. Csíkszereda. Saját tud. Gheorghe Ghencos 41 éves okirályaságbeli lakost is katonai szolgálatra hívták be és többet magával a gyimesi „Karakói hír” őrszével bízták meg. Közben Ghencos szabadságot kapott, melynek lejártá után vonaton igyekezett szolgálati helyére. A hídon áthaladó vonat annyira lassítja a nagy kitérés miatt az iramát, hogy Ghencos minden nagyobb veszély nélkül megkísérelhette leszállani a vonatról. Azonban nem vette észre, hogy távollétében felszedték a gyalogosok részére fenntartott deszkajárdát, hogy a közlekedést ezáltal lehetetlenné tegyék és a hídról a hatvanhárom méter mélységű völgybe zuhant. Azonnal szörnyethalt. A kiszállott katonái és polgári bizottság megállapította, hogy a halálos balesetet senki sem terhelte felelősséggel.

Elítélték Szatmáron Teodorescut, a nemzetközi szélhámost. Szatmár. Saját tud. A szatmári törvényszék szombaton délelőtt ítéletet Teodorescu Traian, a hírhedt nemzetközi szélhámos és ennek Buluc Gheorghe nevű büntetéses ügyében. Mint ismeretes, Teodorescu hamis személyazonossági igazolvány segítségével 350 ezer leit akart felvenni a szatmári Nemzeti Bankban, Hann Henrik zilahi mérnök nevében. Szerencsére tettét felfedezték és büntetésével együtt letartóztatták. A törvényszék Teodorescut csalási kísérletben és okirathamisításban mondotta ki bűnösnek és ezért 10 hónapi fogságot és négyezer lei pénzbüntetést mért ki rá, mint egyesített büntetést. Buluc Gheorghet, akinek siker esetén Teodorescu a szatmári ut előtt egy rend ruhat, egy új fogsort és egy detektív állást ígért, csalási kísérletben való bűnrészesség és hamis igazolvány használata miatt kététhónapi fogságot sújtották. Egyben a törvényszék kimondta további fogvatartásukat is. A védő azonban fellebbezett, a vádló fenntartotta a fellebbezés jogát.

A bor és tőrköly pálinka forgalmi ellenőrzése. Budapestről jelenti: A szőlők hektáronkénti megadóztatása óta a saját termelésű bor és a tőrköly, valamint a seprópálinka külön adótól mentesen kerül forgalomba. A pénzügyminiszter most újabb közzétételét küldött a pénzügyi hatóságokhoz, miután ezeket a rendelkezéseket ezek helyen tévesen alkalmazták. A miniszter megállapítja, hogy csakis a tőrköly és seprópálinka illetékmentes, feltéve, hogy 40 foknál nem erősebb, a gyümölcspálinkák ellenben illeték kötelesek. Az esetleges visszaélések elhárítása végett azonban az illetékmentes bor és pálinka forgalmához is szükséges a fargalmijegy. Ez az ellenőrző hatóságok tartoznak kiadni, megjelölve benne, milyen fajta pálinkára vonatkozik és milyen fok ereje van ennek. A közvetlenül termő szőlők boraira külön kékszerű forgalmi jegyet adnak. Az adóhivatalok minden raktárról külön raktárjegyzéket vezetnek a beérkezett és a kimenő árukról, úgy hogy állandóan megállapítható legyen a készlet. Kihágásokat 500-10 ezer leivel büntet a monopól törvény.

Nyomorában utonállásra vetemedett egy gyimesi csángó pásztor. Csíkszereda. Saját tud. Rácz István gyimesföldi csángógazda hazafelé tartott az utcán, amikor ismeretlen álarcos ember támadta meg és pénzt követelt tőle. Rácz nem ijedt meg támadójától, hanem elvette kezéből a hatalmas dorongot és azzal kényszerítette, hogy az utonálló bemenjen a faluba. A csendőregeen aztán kiderült, hogy Tankó János ugyancsak gyimesvölgyi lakos, juhásztor vetemedett utonállásra. Vallomása szerint napok óta nem evett és nyomora kényszerítette a támadásra. Bekísérték az ügyvédségre.

Temetés. M ó n u s Mihály nagyváradai vármegyei nyugdíjas 75 éves korában meghalt. Temetése tegnap délután volt. (Erdélyi „Concordia”).
 A r d e l e a n Ecaterina 44 éves korában Rontau községben meghalt. Temetése hétfőn volt az ottani temetőben. (Caritas.)

Szolgáltatásos gyógyszerárak Nagyváradon:

Kedden a következő nagyváradai gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvigy). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Riscicej No. 1. Velence. Timploutár. (Hegedűs.)

ALLAMI SORSJÁTÉK

— Mióta él ilyen bőségben ez az ember?
— Nem rég óta. Alig egy hónapja, hogy az Allami Sorsjáték milliómossa tette. Sorsjegyeit a DACIA sorsjegyárudánál vásárolta.

DACIA

Húzások FEBRUAR 15. és 18.-dn.

Helyi cím: Colectura Kirsch Nagyvárad, Sos-passage főbejárat

POSTAFIÓK

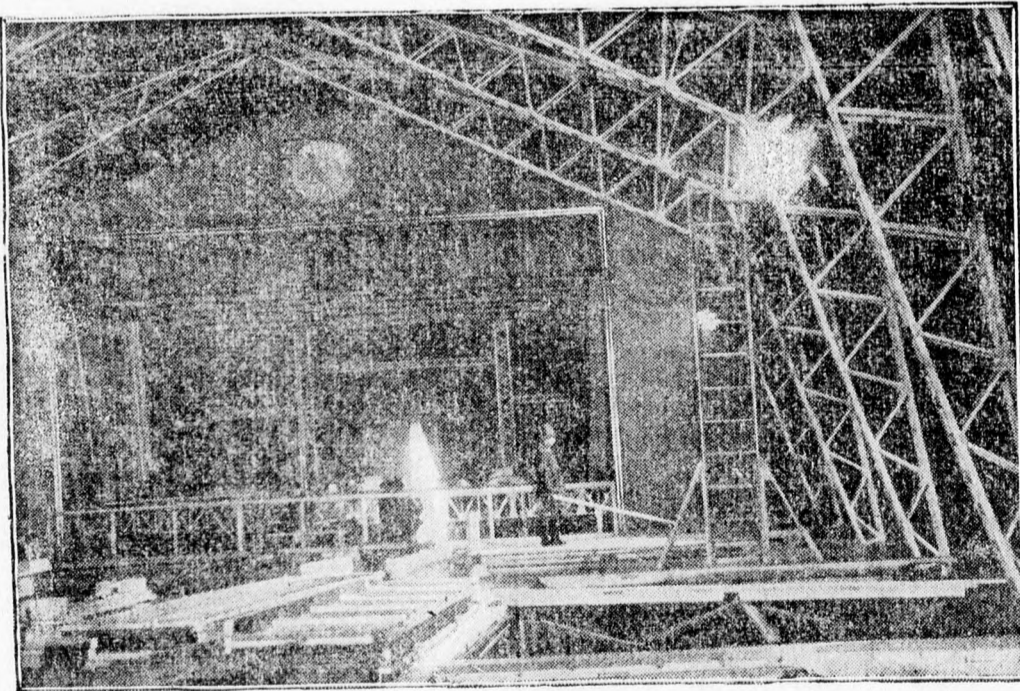
A kisebbségi újságíró-egyesület gyászja. Megrendítő haláleset híre érkezett Kolozsvárról. Halász József lapszerkesztő, a „Jóestét!” című kolozsvári napilap külpolitikai rovatvezetője, a „Romániai Népkisebbségi Újságíró Egyesület” országos főpénztárosa, 55 éves korában péntekről szombatra virradó éjszaka a kolozsvári Park-szabatoriumban elhunyt. Halász Józsefet egy héttel ezelőtt gyomorfekély miatt műtétnél vetették alá, amely sikeresen folyt le, később azonban mellhártya- és tüdőgyulladás lépett fel és ezzel a legyengült szervezet már nem tudott megbirkózni. Halász József Újpesten született, újságírói működését Budapesten a „Független Magyarország” című lapnál kezdte meg. Főhatalomváltáskor került Erdélybe, ahol előbb az Ellenzéknek volt belső munkatársa, később pedig egészen haláláig a Jóestét!-nél folytatott tevékenységet. Számos szép novellát és verset írt. Végig küzdötte a világháborút és úgy kártársai, mint a nagyközönség körében számos tisztelője és barátja gyászolja elhunytát. Temetése vasárnap délelőtt 11 órakor volt Kolozsváron és ott a Romániai Népkisebbségi Újságíró Egyesület, melyet elhunytával komoly veszteség ért, testületileg képviseltette magát.

Erdélyi zeneszerző sikeréről érkezett hír Budapestről. A siker előzményei csaknem egy évre nyúlnak vissza. Az elmúlt évben ugyanis Mengelberg, a világhírű holland karmester, Budapesten tartott egyik hangversenyén bemutatta Visky erdélyi zeneszerző művét is. A nagy holland karmester és az erdélyi származású magyar zeneszerző ma délután találkoztak a budapesti zeneakadémián, ahol Bródy Tamás, az ismert budapesti karmester, lejárta Mengelberg előtt Visky új zeneművét. Az új darabot valószínűleg Párizsban fogják bemutatni Rajter Lajos vezényletével.

A budapesti Opera együttesét Belgrádba hívják. Budapestről írják, hogy az Operaház — nagyszüteri milánói kirándulása után — a belgrádi Operaház-tól kapott két estére szóló meghívást. Valószínűleg az új Bánk bánnal fog vendégszerepelni Belgrádban az Operaház, de az is lehet, hogy a Don Carlos című operával. Egyébként az Operaházban szorgalmasan készülnek az új Bánk bálna, azután a Rózsalovagra, melyben Székely Mihály először fogja énekelni Ochs von Lerchenau szerepét, ezután Tamás Ilonka mutatkozik be a Traviata című szerepében.

Magyar est Berlinben. A Berliini Magyar Tanulói Társasága (Bund Ungarischer Hochschüler 1842) Sztójay Döme berlini magyar királyi követ védnöksége alatt, 1940. február 10-én 21 órai kezdettel a Collegium Hungaricumban nagysikerű jótékony célú műsoros estet rendezett. Az est tiszta jövedelmét ezúttal a háborús téliégély-akcióra fordították. A művészi program során Noiret Irén népdalokat énekelt. A „Bund” hagyományos táncestje iránt most is élénk érdeklődés nyilvánult meg. A Berliini Magyar Tanulói Társasága tudvalevően a legrégebb külföldi diák egyesület Berlinben. Két év múlva ünnepelheti századik fennállása jubileumát. Tagjai sorába a magyar szellemi élet nem egy kiválósága tartozott, így Gyulai Pál és Tisza István is.

A „Sasfészek”, Bibó Lajos új darabja, szombaton került bemutatásra a budapesti Nemzeti Színházban nagy siker mellett. A főszerepet Csontos Gyula játszotta rendkívüli kifejező erővel, megrázóan, viharos siker mellett. Ott voltak a premieren Hómai Bálint kultuszminiszter, br. Feilitzsch Berthold, Traeger Ernő, lovag Ybl Miklós és sok más előkelőség. A szerző tiszteletére az előadás után a Vadászúrt-szállóban bankett volt.

A „Kraft durch Freude” német szervezet új frontszínháza 800 nézőt befogadó sátor-színházat készítettett duralumíniumból, ami könnyen és gyorsan szállítható s állandóan a nyugati frontot járja. Ezzel a frontszínházzal a legnevesebb német színészek utaznak, hogy a hadban levő katonákat szórakoztassák.

Szatmáron szabaddá tették a borjúst, a sertéshúst, valamint a zsiradék, szikviz, tengeriliszt és a napraforgómag árát

Szatmár. Saját tud. Szombaton a királyi helytartóságtól a szatmári városházára rendelt érkezett, amelynek értelmében a borjúhús, sertéshús, a zsiradék, a szikviz, a tengeriliszt és a napraforgómag árát szabaddá tették. A zsiradék között szerepel a friss szalonna, a háj, az olvasztott zsír és a füstölt főtt szalonna. Ezeknek árát a jövőben nem maximálják, hanem az ár szabályozását a szabadkereskedelem menetére bízzák. Egyben figyelmeztette a királyi helytartóság a város vezetését, hogy egy éven aluli borjút — különösen pedig zsiradékos borjút — nem szabad vágni.

A csikszenttamási milliós betöréses lopás epilógusa

A felmentett vádlottak feljelentésére elítélték a terhelő tanut

Csikszereda. Saját tud. 1930 február hó 4-éről 5-ére virradó éjszaka történt, hogy ismeretlen tettesek behatoltak a csikszenttamási községhez egy szobájában berendezett közbirtokossági irodába, 33 fejszecsapással feltörték a vaspénzszekrényt és elloptak 1 millió 256 ezer lei készpénzt. Ez az összeg másnap került volna kiosztásra az akkoriban szünetelt nagy tűzvész károsultjainak. A csendőrség, rendőrség, vizsgálóbíró és ügyészség a legerélyesebb nyomozással és vizsgálattal sem tudta kézrekeríteni a tetteseket, bár a nyomravezetőnek 400 ezer lei jutalmat ajánlott fel a közbirtokosság.

Guzdrán János csikszenttamási gazdálkodó és felesége vallomása alapján az ügyészség mégis vád alá helyezte Albert Lajos, Albert Béla, Guzdrán Béla és Sándor Mihály odaváló jómódú gazdálkodókat, azonban az éveken át huzódó ügyben megtartott főtárgyaláson bizonyítékok hiányában fel kellett menteni a gyanúsítottakat. Mikor a felmentő ítélet jogerőre emelkedett, a gyanúsítottak rágalmaszás és hamis tanúzás címén feljelentették a terhelő tanut, Guzdrán Jánost.

A törvényszék a napokban hirdetett ítéletet az ügyben és Guzdránt hat havi elzárásra, kétezer lei pénzbüntetésre és három évi politikai jogvesztésre ítélte az enyhítő körülmények figyelembevételével.

Gyenge volt a felhozatal a hétfői hetipiacon

Csökcent a tojás ára

Nagyvárad. Saját tud. Gyenge felhozatal mellett tartott árak alakultak ki a hétfői hetipiacon. Meglepően nagy felhozatal volt tojásból, úgy hogy ennek a cikknek csökkent az ára. A mézszárosok és pékek számára 15-én lép életbe a fölemelt maximális ár. Részletes beszámoló a következő:

Zöldésgypiac: Levesbevaló zöldség kg 10-12, burgonya 3-4, vöröshagyma kg 5, fokhagyma kg 24, káposzta fejenként 8-10, kelkáposzta 5-6, hordóskáposzta 8-12, bimbóskel kg 30-35, retek 2-3 db 1, cékla kg 3-4, torma csomója 4-5, szárazbab kg 16-18, borsó kg 20-24, lencse kg 24-28, köles 20-22, árpa (kicsiben) 6, pörkölt árpa 18, málliszt kg 7-8, tengeri kg 5-6 lei.

Gyümölcsiac. Középes falusi felhozattal az árak itt is tartottak voltak. Szébb alma külője 10-12 lei volt. Veszontelárusítóknál 14-20 lei között mozgott a szébb alma kilónkénti ára. Dió kg 18-20, aszaltvány kg 16, aszaltzilva kg 16-22 lei, szilvalekvár 22 lei. Itt írjuk meg, hogy 1 liter (befőtt) paradicsom ára 10 lei.

Tojás párja 5.50-6 lei.

Tejpiac. Tej literje 6, tejföl 22, tehéntúró kg 18-20, vaj kg 75-80.

Baromfiac. Jó közepes felhozatal mellett továbbra tartottak az árak. Csirke párja 70 leitől, tyúk párja 120 leitől, rucából ismét nem volt felhozatal, pulyka db 180-250, kóvér liba 250-160 400 leitől.

A nyugdíj-csökkentésekről

Irta: Körner István,

Bánási Nyugdíjgyűlés főtitkára (Temesvár)

A közelmúltban több lap foglalkozott az impérium átvétele előtti nyugdíjaknak újraszámítás alapján történt csökkentésével, anélkül azonban, hogy rámutatott volna azokra a szempontokra, amelyekkel a Nyugdíjpénztár ezeket a leszállításokat indokolja. Miután nincsen egyetlen törvény, amely végrehajtása során annyi módosítást ment volna keresztül, mint épen a nyugdíjtörvény, jelen szűk keretek között nehéz e tárgyban rövid és mégis megérthető képet adni.

Tudni kell elsősorban, hogy az 1938 szeptember előtti nyugdíj két részből állt: alapnyugdíjból és drágasági pótlékokból. Ami az alapnyugdíjat illeti, ennek kiszámítása mindig világos és egyszerű volt, úgyhogy ezzel nem is foglalkozunk. A Nyugdíjpénztár mindig tiszteletben tartotta a jögerősen megállapított alapnyugdíjakat és azokon módosításokat nem is eszközölt.

Nem így áll a dolog a drágasági pótlékokkal. Ezeknek kiszámítását az 1938. szeptemberi törvény előtti időszakban számtalan és állandóan változó intézkedéssel szabályozták, ami sok félreértésre és tévedésre vezetett.

A drágasági pótlékokat szabályozó minisztertanácsi naplókról Adrian I. Panu és Crigorie D. Grecul bucaresti ügyvédek 1933-ban vaskos füzetre terjedő tanulmányt adtak ki.

A Nyugdíjpénztár 1926-ban egy „Tabelát” szerkesztett az 1919. július 1-től 1926. január 1-ig terjedő időszakra engedélyezett drágasági pótlékokról, amelyekhez azután 1926-tól bizonyos százalékos drágasági pótlékok járulnak még.

Ez a „Tabela” a Nyugdíjpénztár 7338/1926. március 20-án lépett életbe. Lakbérkategóriákat állapít meg és különbséget tesz 1922. április 1-e előtti és utáni nyugdíjazások között. Ez a „Tabela” nem vonatkozik azokra a nyugdíjasokra, akiket a volt monarchia törvényei szerint nyugdíjazták, mert ezeknek következő drágasági pótlékokat engedélyezték:

a) az 1922. április 1-e előtti: 12 százalékos 1924. január 1-től kezdődőleg (abban az időpontban élvezett összes nyugdíjak után, tehát nem az 1918. évi kezdetleges nyugdíjak után) és így tovább: 30, 50, 67, 40, 15%;

b) az 1922. április 1-e utániakra: 12 százalékos január 1-től kezdődőleg (az abban az időpontban élvezett összes nyugdíjak után, tehát nem az 1918. évi kezdetleges nyugdíjak után) és így tovább: 30, 40, 11, 60 és 15 százalék. Ezek szerint annak a nyugdíjasnak, aki 1924. január 1-én 350 lei nyugdíjat élvezett, a fenti kulcsok helyes alkalmazása mellett 2322 lei nyugdíj jár, amelyből az 1922/1931. számú minisztertanácsi napló (Hivatalos Lap 4/1932.) alkalmazásával 159 lei levonandó, viszont az 1937. december havában engedélyezett 6 százalékos emelés hozzászámítandó, úgyhogy a mai napon 2293 lei bruttó nyugdíjra van joga.

A Nyugdíjpénztár tévedése abban rejlik, hogy az uralom átvétele előtti nyugdíjasok illetményeinek kiszámításánál az 1918. évi nyugdíjat veszi alapul, nem pedig az 1924. január 1-én élvezett összegnyugdíjat.

Fontos tudni, hogy az elhalt nyugdíjas özvegye (1938. előtti nyugdíjasokról van szó) az elhalt nyugdíjas alapnyugdíjának bizonyos százalékát kapta a házassági évek száma után megállapított kulcs szerint. Az özvegy nyugdíjmegállapító végzése csakis arról az összegről szól — és egyáltalán nem intézkedik drágasági pótlékokról, úgyhogy kizárt eset, hogy ezen az alapon az özvegy nyugdíj nagyobb legyen, mint az elhalt férj nyugdíja (alapnyugdíja) volt. Az a körülmény, hogy időközben újabb drágasági pótlékokat engedélyezett a minisztertanács, amelyet ehhez az alapnyugdíjhoz kell csatolni és ezáltal a nyugdíj a férjének

Európaszerte áradást okozott a hófúvás és a jégzajlás

Zavarok a vasuti közlekedésben. A zajló Duna Jugoszláviában több halálos áldozatot követelt

Bucurestből jelenti a rádió hírszolgálat: Az ismét hidegre fordult időjárás és a nagy hófúvás az ország egyes vidékein tetemes károkat okozott. A vasuti közlekedésben is zavarok álltak elő. Az okiráltságban több vonalon leállították a vasuti közlekedést. Ezzel szemben Nagykároly és Sarmaság között ismét menet-rendszerűen közlekednek a vonatok.

A tegnapi nap folyamán bőségesen havazott és erős nyugati szél fúj. A szél ezután irányt változtatott és keletről fúj. A legnagyobb hideget Sorocában mérték, mínus 17 fokot. A hőmérséklet az ország nyugati részén továbbra is esik, keleten emelkedés várható.

Budapestről jelentik: A rendkívüli hideg és az újból megindult havazás sok forgalmi akadályt okozott Európa majdnem valamennyi országában.

A legtöbb bajt Jugoszláviában okozott a zajló Duna és a többi folyó. Moravetz városát elöntéssel fenyegeti a Duna és így több halálos áldozata van az árvízveszedelemnek.

A Duna jégtáblái a Vaskapuval szemben levő jugoszláv oldalon súlyos károkat okoztak.

Hollandiában a Maas folyó annyira megáradt, hogy a biztonsági gátakat veszélyezteti.

Budapesti jelentés szerint a rendkívüli hidegek miatt Norvégiából és Finnországból újranevezett lap- és fenyves rigók érkeztek Debrecen környékére és a közeli erdőségek fájai helezkedtek el a ritka madarak.

A hófúvásban elakadt a római gyorsvonat

Martonvásárról jelentik: A róma-trieszli gyorsvonat vasárnap éjszaka az orkánserűvé erősödött hófúvásban Kápolnásnyék és Baracska között elakadt. A segítségére kiküldött mozdonny sem volt képes a befagyott szerelvényt

helyéről kimozdítani. Végül is reggel 8 órakor egy segélyvonatot küldtek ki a helyszínre, az átvette a gyorsvonat utasait és délelőtt 10 órakor befutott Budapestre. A forgalmat ezen a vonalon átmenetileg átszállással bonyolítják le.

Arviz fenyegeti Tordát és környékét

Torda. Saját tud. A nagymérvű hóolvadás és többnapos eső Torda-megye összes folyóvizét hirtelen felduzzasztotta s a hegyekről lerohanó nagymennyiségű víz miatt több patak kiöntött medréből. Az Aranyos a medrét ellepő jégtömegek megmozdulása és zajlása miatt szintén a kiáradás veszélyével fenyeget. Torda város belterületén ke-

resztül folyó s a Rákospatakhoz kiágazó malomárok vize is ugy felmúlt, hogy éjjel a kiáradt víz elöntötte a város főutonalát a hosszú Ratinuteát és több telekre, házba és pincébe behatolt. A tüzoltóság és rendőrség a gát átvágásával s a jégtáblák kiemelésével segítette a bajon és így elhárult a nagyobb veszedelem.

Megfagyott a hóviharban két magyarországi úriasszony

Elakadt a szán és a hó betemette az asszonyokat. Későn érkezett a segítség

Nyiregyházáról jelentik: Szombaton vitéz Seregély Agoston főjegyző 36 éves felesége, Bíró Sándor református lelkész 30 éves felesége társaságában rokonlátogatásra a Kisvárdra közelében lévő Rétközberencs községbe utazott. A két úriasszony az esti órákban az ajáki vasútállomásra indult gépkocsin, hogy elutazzanak Nyiregyháza felé. Rétközberencs határában az autó elakadt. A gépkocsivezető erre a két asszonnyal visszament gyalog a községbe. A két úriasszony egy községbeli ismerőstől kétlovas szánt kapott és azzal újra útnak indult az ajáki állomás felé. A tomboló hóviharban néhány kilométernyire az állomástól a lovak egyike kidőlt, a szán pedig megrekedt. Kétségbeesítő

helyzetükben a kocsis gyalog nekivágott az útnak, hogy segítséget hozzon. Mire azonban a segítséggel megérkezett, a két úriasszony csonttá fagyott. Ugy kellett kiásni őket a hó alól temetett kocsiából. Más jelentés szerint vasárnap két megfagyott férfi holttestére bukkantak Kisvárdra közelében. Személyazonosságukat még nem lehetett megállapítani.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, helyenként felhősödés, több helyen havazás, a hideg csökken.

nyugdíjánál magasabb összeget tesz ki, nem jelenti azt, hogy az özvegy nagyobb nyugdíjat kap. Annál is inkább, mert az özvegy alapnyugdíja maximum 70 százalékát teheti ki a férj alapnyugdíjának, viszont a törvény csakis és kizárólag alapnyugdíjról tárgyal és drágasági pótlékokról nem tesz említést. A pótlékokat időről-időre szabályozzák és a férj elhalálójának időpontjában érvényben lévő szabályok szerint alkalmazzák.

Hogy ez a felfogás mennyire helytálló, bizonyítja az 1925. évi általános nyugdíjtörvény,

mely 79-ik szakaszában kimondja: „Az előző törvények és szabályrendeletek szerint megszabott nyugdíjakat a nyugdíjasról az özvegyre és kiskorúakra a jelen törvényben meghatározott feltételek mellett ruházzák át.

Világos tehát a törvény szándéka: kiterjeszteni az 1925. évi törvény atmoszféráját a régi nyugdíjasokra is. Reméljük, hogy a bíróságnál és a pénzügyminisztériumban tett lépések ezen a téren rövidesen meghozzák a remélt sikert és ezáltal a törvény liberális intézkedése érvényre fog jutni.

Egységes díjszabást állapítottak meg a nagyváradi ügyvédek a szerződésekre

Szakszervezetbe való tömörülés mellett foglalt állást az Ügyvédi Kamara rendkívüli közgyűlése

Nagyvárad. Saját tud. Az Ügyvédi Kamara dr. Bledea László dékán elnöklésével vasárnap délelőtt tízenegy órakor rendkívüli közgyűlést tartott a Kamara székházában. Az ülés megnyitása után dr. Bledea László ismertette a szakszervezeti tömörülés kérdését. A szindikalizálással tudvalevően az ügyvédek az ingatlanok tulajdonjogát, átruházást, szerződéseit egységes díjszabás mellett állapítják meg. A tarifát, amit a szerződések után felvesznek, egy összegben fizetik be a Kamarához és ebből a szerződést elkészítő ügyvéd kap 40 százalékot, a többit pedig egyenlő arányban szétosztják az összes ügyvédek között. Tíz százalékot levonnak kezelési költségre.

A cél az volt, hogy elejét vegyék azoknak a lehetetlen állapotoknak, hogy egyesek nevetésesen csekély összeget számíttanak a szerző-

dések megkötéséért és így fordulhat aztán elő, hogy a szerződések nem mindig felelnek meg a célnak. A szindikalizálással a jogkereső közhatalom is fokozott védelmet talál és az ügyvédi kar is megtalálja az igazságosság útját.

Bejelentette dr. Bledea László dékán a közgyűlésnek azt is, hogy a nagyváradi Közjegyzői Kamara tagjai egységesen csatlakoznak az akcióhoz.

Az elnöklő dékán ezután szavazásra tette fel a javaslatot és névszerint szólította fel az ügyvédeket szavazásra. Az ügyvédi kar egy szavazat kivételével elfogadta a javaslatot.

A határozat kihirdetése után dr. Bledea László bejelentette, hogy a vidéki ügyvédeket a járási székhelyek legidősebb ügyvédtagjai útján, szintén csatlakozásra szólítja fel.

A belügyminiszterhez fordulnak a nagyváradi háztulajdonosok a bérleti szerződések illetékeze miatt

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretesek azok a bizonyalmak, amelyek a bérleti szerződések illetékeze körül újabban felmerültek.

A belügyi kormány azoknak a nehézségeknek a megszüntetésére, amelyek a bérletet terhelő, ugynevezett 5 százalékos bérlői taxa és az 1 ezrelékes tüzoltódíj kivetése és behajtása körül mutatkoztak, 1939 év szeptember havában törvényrendelet kibocsátása útján elrendelte — és pedig egyelőre csak a főváros területére — hogy ezeket a közterheket a kincstári pénzügyi hatóságok a bérleti szerződések után járó 1,5 százalékos illetékkel együtt szedjék be.

A belügyi kormány kétségtelenül abból a gondolatból indult ki, hogy a bérleti szerződéseket minden alkalommal az ezek útján jogokat szerző bérlők illetékeztetik és hogy a bérletet terhelő taxa egységesen 5 százalékosan van megszabva.

Ugyanis ebben az esetben a fentebb közterhek kivetése csak egyszerű számvetési művelet és semmi nehézséget elő nem idéz.

Lehetséges, hogy ez a főváros területén így is van és a rendelkezések végrehajtása kedvezőnek mutatkozott.

Ez magyarázhatja meg azt, hogy a belügyi kormány a szobánforgó törvényrendelet érvényét a múlt hó 26-án kibocsátott újabb törvényrendelettel az ország összes törvényhatóságaira és városaira is kiterjesztette.

Az ország többi városaiban azonban a helyzet teljesen elüt a főváros viszonyaitól. Ezekben ugyanis a bérleti szerződések bemutatásával a bérlők egyáltalán nem törődnek és ez a feladat ugyszólván kizárólag a háztulajdonosokra nehezedik. Ezenkívül az ország többi városaiban a bérlői taxa progressív kulcsok alapján van kiszabva. Az egy-

szobás lakások mentesek a taxa alól, a többiek pedig a szobák számához viszonyítva 2-től 5 százalékig terjedő ilyen terhekkel vannak megterhelve. Ekként a taxák előírása már nem egyszerű szorzási művelet, hanem az alapul fekvő közigazgatási iratok tanulmányozását teszi szükségessé.

A háztulajdonosok szempontjából ezek a rendelkezések azért okoznak zavart és nehézségeket, mert ha a pénzügyi szervek a bérleti szerződések illetékezeihez egyben a bérletet terhelő ismertett taxák befizetését is követelik és ezek befizetése előtt az illetékeztetést megtagadják, azaz a háztulajdonosok kénytelenek valójában ezeket a taxákat a bérlők helyett befizetni és azok beszedése végett bérlőikkel keserves harcot folytatni.

Ha pedig ezt nem tessék, akkor magukat a bérleti szerződések illetékezeinek az elmulasztása miatt igen érzékeny bírságolóknak tessék ki.

A háztulajdonosok szövetsége tehát a bírságolások megelőzése érdekében a fentebb ismertett tényállás ismertetése és az ezekből folyó érvek kifejtése mellett emlékiratot terjesztett fel a belügyi kormányhoz.

Ebben a szobánforgó törvényrendelet rendelkezéseinek a háztulajdonosok érdekeivel összhangba hozását és azt kérte, hogy a háztulajdonosok részére a bérleti szerződések zavartalan illetékeztetését lehetővé tegyék és ekként a háztulajdonosok bírságolását mellőzzék.

Az érdekes memorandumot dr. Pop Romul és dr. Lengyel Zsigmond elnökök írták alá.

Értesülésünk szerint ugyancsak jártak el Chișina polgármesternél és dr. Cioloca pénzügyi adminisztrátornál és kérték a felmerült nehézségek megszüntetése kedvéért a város s a pénzügyi adminisztráció közbenjárását.

Ezek alapján remélhető, hogy a mutatkozó nehézségek rövidesen megszűnnek.

A nagyváradi mozcóképszínházak műsora:

DORIAN: A HOLNAP HŐSEL.
CORSÓ: PAT ÉS PATACHON.
APOLLÓ: HÁROM LÉGIONISTA KALANDJAL.

„A jelenlegi háborúból nem olyan világ támad fel, amilyen a küzdelemben indult” — mondotta a magyarországi kereskedelmi miniszter

Szegedről jelentik: Szombat este feltűnő beszédet mondott Varga József magyarországi kereskedelmi- és iparügyi miniszter.

— Háborúban élünk. — mondotta a többi között, — és hogy mi nem avatkozunk be ebbe a háborúba, az elsősorban a magyar nép józanságának és higgadságának köszönhető. A mi népünk legkisebb tagja is érzi, hogy most hosszú időkre, évszázadokra sorsdöntő fejlemények előtt állunk és Magyarország ezuttal először van abban a helyzetben, hogy sorsát kizárólag magyar gondolkodással irányítsa. Ennek a küzdelemnek a végén nem olyan világ támad fel, mint amilyen a küzdelemben indult. Európa gazdasági és társadalmi szervezete valószínűleg átalakul és ebben az átalakulásban mi is részt veszünk. Ennek az átalakulásnak az előkészítéséhez feltétlenül nyugalomra van szükség.

Apróhirdetések

Allást nyec
szavanként 2 lel

LAPKIHORDÁSRA
férfit velencei és szőlősi kerületbe azonnal felveszünk. Jelentkezések a lap kiadóhivatalába.

Gyakorlott
szobalányt felvesz — Deutech, Nagyvárad, Promenada Eminescu 14, Köröspart, emelet.

Bejárónő
kerestetik magános urinőnél. Jelentkezni: délután 2—3 óra közt. Nagyvárad, Str. Joan Ghica No. 6.

Különféle
szavanként 3 lel

Tisztviselő
intelligens tisztviselő lakótársat keres kényelmes lakásba. Nagyvárad, Bratianu-u. 37.

Adás-vétel
szavanként 3 lel

Eladó
Belváros központjában luxus kivitelben pompásan megepitett két emeletes bérpalota hét százalék netto hozammal 3.200.000 leért. — Eladó 6 és fél katasztr. holdas szőlő tiszta csemegefajjal, beültetve sok nemes gyümölcsfával, 510.000 leért. — Kortmáros László, Nagyvárad, Pasteur-u. 13. Telefon 20-85.

Jó állapotban
levő harisnya kotógépet vennék. Csákvány, Nagyvárad, Str. Bălcescu No. 2-e.

Nagyon
magas árat fizetek briliáns tárgyakért. — Herbet ékezeráruház, Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand 3.

Meleg ágyrámák
és üvegek olcsón kaphatók. Frenzel, Nagyvárad, Str. Vlahuta 44.

Különféle butorok
eladók. Nagyvárad, Str. Codrilor 11. szám.

Lakás
szavanként 3 lel

Az Orsolyázarda
7. szám alatti bérházban 2 és 4 szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal, 2 szoba és előszoba irodának vagy orvosi rendelőnek május 1-től kiadó.

Kiadó
utcai két szobás modern lakás. Nagyvárad, Str. Nic. Zsiga 6. szám

Egy 3 szobás és egy 2 szobás lakás
kiadó. Nagyvárad, Str. Uzina Electrici 3. sz.

Kiadó lakás
négy szobás összkomfortos utcai lakás. Nagyvárad, Str. Dumitru Cantemir 25. szám.

Allást keres
szavanként 1 lel

Házvezetőnek
menne fiatal urinó. — Ajánlatokat kiadóba kér.

Háztartás
minden ágában jártas jobb iparos özvegye elmenne házvezetőnek vagy vendéglőbe gazdasszonyként, vidékre is. Özv. Burik Józsefné, Nagyvárad, Str. Simeon Bărnutui 30. szám.

P. Müller Lajos:

A jó Isten

A mai idők legmegnyugtatóbb lelkioltásmánya: az Isten atyai jóságát, irgalmasságát festi a lélek elé. II. kiadás.

Ára 65 lel és portó.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén, Nagyvárad, Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT